

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Daňové úniky a daňové ráje v Evropě

Tax evasion and tax havens in Europe

Nicola Roštášová

Plzeň 2014

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Nicola ROŠTÁŠOVÁ**
Osobní číslo: **K11B0448P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Daňové úniky a daňové ráje v Evropě**
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Zásady pro vypracování:

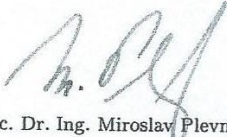
1. Charakterizujte daňové úniky.
2. Charakterizujte daňové ráje.
3. Popište důvody existence daňových rájů a jejich využití.
4. Charakterizujte vybrané daňové ráje v Evropě.
5. Analyzujte příčiny odchodu firem do daňových rájů.
6. Zhodnoťte boj proti zneužívání daňových rájů a úniků.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 60 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

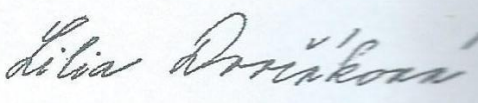
- **KLEIN, Štěpán.** *Daňové ráje: aby nebyly daňovým peklem.* 1. vyd. Ostrava: Sagit, 1998. ISBN 80-7208-074-1
- **KUBÁTOVÁ, Květa.** *Daňová teorie: úvod do problematiky.* 2., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2009. *Vzdělávání a certifikace účetních.* ISBN 978-80-7357-423-9
- **LÁCHOVÁ, Lenka.** *Daňové systémy v globálním světě.* Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-320-1
- **MARTINEZ, Jean-Claude.** *Daňový únik.* 1. vyd. Praha: HZ Editio, 1965. ISBN 80-901918-3-5
- **ŠIROKÝ, Jan.** *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 27 členských států EU a Chorvatska, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU.* 5., aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 2012. ISBN 978-80-7201-881-9
- **ŠIROKÝ, Jan.** *Daňová teorie: s praktickou aplikací.* Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-413-9

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jitka Singerová**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **25. října 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **25. dubna 2014**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. října 2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Daňové úniky a daňové ráje v Evropě

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce
Ing. Jitky Singerové za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 15. 4. 2014

.....

podpis autora

Poděkování

Za cenné rady a náměty bych ráda poděkovala vedoucí práce

Ing. Jitce Singerové.

Obsah

Úvod.....	7
1 Základní daňové pojmy	9
1.1 Daň	9
1.2 Poplatník	9
1.3 Plátce daně	9
1.4 Daňový rezident	9
1.5 Daňový nerezident	10
1.6 Dvojí zdanění	10
2 Daňové ráje.....	11
2.1 Charakteristika daňového ráje.....	11
2.2 Historie.....	12
2.3 Offshore a onshore centra	12
2.4 Definice daňového ráje dle OECD.....	14
2.5 Důvody existence a využití daňových rájů	15
2.6 Současná situace českých podniků v daňových rájích.....	18
2.7 Přiblížení vybraných evropských daňových rájů	20
2.7.1 Gibraltar	20
2.7.2 Kypr	23
2.7.3 Lichtenštejnsko	25
2.7.4 Lotyšsko.....	26
2.7.5 Malta	27
2.7.6 Monako	30
2.7.7 Nizozemsko	31
2.7.8 Porovnání vybraných evropských daňových rájů	33
2.8 Založení fiktivní společnosti ABC Ltd. na Maltě	33

2.8.1	Základní charakteristiky maltské společnosti	34
2.8.2	Finanční náklady při založení společnosti ABC Ltd.	35
2.8.3	Daň z příjmů právnických osob	36
2.8.4	Komparace ukazatelů společnosti založené na Maltě a v ČR	37
3	Daňové úniky.....	38
3.1	Legální daňové úniky	40
3.2	Nelegální daňové úniky.....	41
3.3	Měření velikosti daňových úniků.....	42
3.4	Problematika daňových úniků v České republice	42
3.5	Metody daňových úniků v mezinárodním měřítku	44
4	Mezinárodní spolupráce v daňové oblasti a boj proti daňovým rájům a únikům ...	45
4.1	Boj OECD proti daňovým rájům	45
4.2	Boj EU proti daňovým únikům	46
4.3	FATF.....	48
	Závěr	51
	Seznam tabulek	53
	Seznam grafů	53
	Seznam použitých zkratk	54
	Seznam použité literatury	55
	Seznam příloh	60

Úvod

Všeobecně známým faktem je, že odjakživa mezi hlavní cíle společností a podnikatelů patří maximalizace jejich zisku. Proto je snahou těchto ekonomických subjektů snižovat své náklady a minimalizovat daňovou povinnost. Daňoví poplatníci se všemožnými cestami snaží uniknout před neúměrně vysokými daněmi a poplatky ve své zemi. Často se však pohybují na hranici zákona a mnohdy jej i překročí. Někteří jako východisko volí založení nebo přesun podniků do destinací, které lákají svými minimálními daňovými sazbami a vstřícnými podmínkami pro podnikatele, řeč je o daňových rájích. Zatímco podnikateli jsou tyto daňově zvýhodněné oblasti hojně vyhledávány, státní úředníci na ně pohlížejí jako na nežádoucí, jelikož zde vzniká prostor pro mnohdy nelegální aktivity, a to často v podobě mohutných daňových úniků.

Cílem této bakalářské práce je charakterizovat daňové ráje a poskytnout komplexní pohled na důvody jejich existence a způsoby využívání. Práce je zaměřena na analýzu evropských zástupců daňových rájů, které jsou často opomíjeny oproti proslulejším daňovým rájům v Karibiku. Následuje také komparace vybraných zemí z hlediska daňového zatížení a založení modelové společnosti v daňovém ráji. Téma daňových rájů se prolíná s problematikou daňových úniků. Dalším cílem je tedy identifikovat daňové úniky a seznámit se s mezinárodní spoluprací a bojem proti nim i daňovým rájům.

V první kapitole jsou definovány základní daňové pojmy, které budou v této práci používány.

Druhá kapitola je věnována charakteristice daňových rájů, příčinám jejich vzniku a jejich využití. Jednotlivě jsou zde popsány a specifikovány vybrané daňové ráje v Evropě i s vyzdvižením jejich výhod pro založení společnosti. Následně pak dochází ke komparaci těchto vybraných zemí z hlediska daňového zatížení. Je zde také založena modelová společnost v konkrétním daňovém ráji, která je porovnána se založením společnosti v České republice.

Třetí kapitola seznamuje s pojmem daňový únik, příčinami existence, rozdělením a metodami měření daňových úniků. Zabývá se také současnou problematikou daňových úniků v České republice.

Poslední kapitola se zabývá spoluprací a snahou o boj mezinárodních organizací proti daňovým rájům a únikům.

Při zpracování informací byly použity metody deskripce, analýzy, syntézy a komparace.

1 Základní daňové pojmy

Tato kapitola definuje základní daňové a makroekonomické pojmy, které budou v této práci následně používány.

1.1 Daň

Daň je povinná, nenávratná, neekvivalentní, zpravidla neúčelová a zákonem uložená platba do veřejného rozpočtu. Neekvivalentnost platby znamená, že poplatník nemá nárok na ekvivalentní protihodnotu ve výši odpovídající jeho platbě a výše platby tedy nezávisí na tom, jaké veřejně financované statky či služby konkrétní poplatník využívá. Neúčelnost spočívá v nevědomosti poplatníků daně, co bude z těchto prostředků financováno. Veřejným rozpočtem rozumíme nejen rozpočet státu, obce, kraje nebo státního fondu, ale i nadnárodní rozpočet Evropské unie. [8]

1.2 Poplatník

Poplatníkem se rozumí osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani.

1.3 Plátce daně

Plátcem daně se rozumí osoba, která je pod svou majetkovou odpovědností povinna odvádět do veřejného rozpočtu daň vybranou od jiných subjektů nebo sraženou jiným poplatníkům. [8]

1.4 Daňový rezident

Daňový rezident má neomezenou daňovou povinnost, je to takový daňový poplatník, jehož příjmy ze všech jeho zdrojů na území domácí země i ze zahraničí podléhají zdanění v domovské zemi, a to bez ohledu na to, zda jejich zdroj je v tomto státě či ve státech jiných.

1.5 Daňový nerezident

Daňový nerezident má omezenou daňovou povinnost a platí daň pouze z příjmů ze zdrojů na území daného státu.

1.6 Dvojití zdanění

Ke dvojitmu zdanění může dojít tehdy, jestliže si na stejné příjmy stanoví nárok dva či více států. Zahraniční investoři jsou znevýhodňováni dvojitým daňovým zatížením, a to ve státě rezidentury vlastníka a ve státě kam investuje. To samozřejmě snižuje motivaci domácích fyzických i právnických osob k podnikání na území cizích států a zároveň jde proti snaze vlád přilákat zahraniční investory k podnikání v tuzemsku. Zamezit dvojitmu zdanění mezi dvěma zeměmi lze dvěma způsoby, za prvé **jednostranně**, a to díky předpisům České republiky.

V případě **dvou či vícestranného** zamezení dvojitmu zdanění je nejlepším řešením mezinárodní smlouva o zamezení dvojitmu zdanění. [2] Mezinárodní smlouvy jsou nadřazeny národním zákonům, nemohou však zavést novou daňovou povinnost. Struktura uzavřených smluv je velmi obdobná, jelikož se při jejich uzavírání smluvní státy řídí vzorovými smlouvami doporučenými mezinárodními organizacemi OECD a OSN. OECD přijalo **Vzorovou smlouvu o zamezení dvojitmu zdanění příjmů a majetku** v roce 1963, podle které jednotlivé členské země OECD uzavírají vzájemně mezi sebou a vůči třetím zemím mezinárodní dohody o zamezení dvojitmu zdanění příjmů a majetku. [3] Konkrétní smlouvy pak stanovují přesné podmínky, tj. za kterou smluvní zemi má stát právo na zdanění daného příjmu či majetku a případně v jaké maximální výši lze zdanění uplatnit.

V současnosti se uplatňují dva modely pro uzavírání komplexních smluv o zamezení dvojitmu zdanění: [3]

- **model OECD**, podle kterého uzavírají mezi sebou smlouvy hospodářsky rozvinuté státy. Právo zdanit příjem poplatníka je ponecháno státu, v němž je rezidence poplatníka.

- **model OSN**, podle kterého jsou uzavírány smlouvy mezi hospodářsky rozvinutými státy a rozvojovými zeměmi. Tento model ponechává výnosy rozvojovým zemím, neboť právo zdanit příjem je ponecháno státu zdroje poplatníka.

Česká republika má v současné době uzavřeno 85 smluv o zamezení dvojího zdanění podle modelu OECD, mezi nejstarší řadíme smlouvu s Nizozemím z roku 1974.

2 Daňové ráje

2.1 Charakteristika daňového ráje

Přestože daňový ráj je běžně vyskytující se pojem v mediálních článcích i odborné literatuře, neexistuje pro něj přesný a jednotný výklad. Pod pojmem daňový ráj si většina lidí vybaví země jako Bahamy, Seychely a jiné známé ostrovy v Karibském moři či Tichém oceánu. Málokoho však pod tímto pojmem napadne Nizozemsko či Lichtenštejnsko nacházející se v Evropě. Obecně však můžeme daňový ráj chápat jako zemi či území, kde je nulové či velmi nízké daňové zatížení ekonomických aktivit a majetku, čili jsou to země poskytující určité daňové zvýhodnění se snahou přilákat zahraniční kapitál svou výhodnou hospodářskou politikou. Daňové zvýhodnění se nemusí týkat jen daní z příjmů fyzických či právnických osob, ale také DPH, daní z kapitálu, cel apod. [2] Zajímavostí je, že například francouzská daňová správa dává přednost formulaci „země s privilegovaným daňovým zatížením“ před použitím výrazu daňový ráj. Anglosasové používají termín „Tax Haven“, který představuje spíše úkryt nebo útočiště před daněmi, nežli daňový ráj. [4]

Hlavní charakteristické znaky pro daňové ráje: [4]

- žádné nebo nízké daně,
- ochrana důvěrnosti finančních a bankovních tajemství,
- politická a hospodářská stabilita země,
- měnové a devizové kontroly,
- rozvinutá infrastruktura,

- důležitá úloha bankovního sektoru,
- existence daňových dohod.

2.2 Historie

Historie daňových rájů sahá až do antického Řecka, kdy obchodníci využívali malé ostrůvky v okolí Athén jako překladiště, aby se vyhnuli tehdy dvouprocentní dani, která zatěžovala dovoz do města a vývoz z něj. Podobně se obchodníci usidlovali v londýnském City, kde byli osvobozeni od jakéhokoliv daňového zatížení. Od 16. do 18. století byly daňovým rájem nizozemské Flandry díky velmi nízkým clům a poplatkům. [4] Daňové úlevy ve středověku obchodníkům poskytovala i německá Hansa. Ve dvacátých a třicátých letech minulého století vzniká v karibské oblasti legislativa umožňující registraci společnosti s daňovým osvobozením. [3]

Od šedesátých let využívání daňově zvýhodněných zemí roste. Přesun daňových základů výrazně vzrostl v období globalizace, kdy je možný volný pohyb osob, zboží, služeb a peněz mezi jednotlivými zeměmi. [3] Značný podíl na přesunech mobilních daňových základů do daňových oáz mají také nové technické možnosti a úsilí mezinárodních institucí o odstraňování bariér v mezinárodním obchodu. V současné době se daňové ráje rozvíjejí také díky existenci zahraničních bank, které jim poskytují výhody v podobně pracovních příležitostí a příjmů. [4]

2.3 Offshore a onshore centra

Daňově výhodné oblasti můžeme rozdělit do dvou velkých skupin: offshore a onshore centra. Mnohdy ovšem dochází k zaměňování těchto dvou termínů.

Anglické slovo **offshore** znamená „mimo pobřeží“. Značíme tak malé ostrůvky, malé státy nebo závislá území, která jsou v blízkosti velkých států a nabízejí zahraničním investorům nejen daňové zvýhodnění. [2] Jsou to tedy přesně ta území, která se lidem okamžitě vybaví pod pojmem daňový ráj. Protože v těchto zemích s malou rozlohou a velmi nízkým počtem obyvatel, jež jsou hospodářsky slabě vyvinuté a často se příjmy obyvatel většiny těchto zemí pohybují na hranici životního minima, není pro stát daň z příjmu nebo z majetku příliš velkým zdrojem financí. Prostředky tedy získávají jiným

způsobem, a to převážně z turismu. Offshore centra jsou takové země, jejichž zákony, tradice a v některých případech i smluvní ustanovení, umožňují snížení celkového zatížení a nazýváme je jako oblasti s privilegovaným daňovým režimem. [7]

Daňovými ráji jsou rovněž **onshore** centra, kdy anglický výraz „onshore“ znamenající „suchozemský“ napovídá, že tuto skupinu tvoří převážně velké státy s vysokým daňovým zatížením. Tyto státy v rámci svého území vyčlení jen určitou část území, popř. ekonomické aktivity, které daňově zvýhodní. [7]

Základní rozdíly mezi pojmy offshore a onshore: [10]

Charakteristika offshore společnosti:

- je založena podle místních zákonů, avšak nevyvíjí (nesmí vyvíjet) podnikatelské aktivity na území daného státu,
- výnosy z obchodních aktivit dané společnosti nejsou v této zemi zdaněny
- platí v dané zemi pouze roční poplatky,
- zpravidla nemusí předkládat žádné účetnictví ani podávat daňová přiznání,
- příklady evropských daňových rájů: Jersey, ostrov Man, Lichtenštejnsko, Gibraltar.

Charakteristika onshore společnosti:

- je založena podle místních zákonů a může obchodovat s jakýmkoli subjekty z různých zemí,
- je povinna platit daně z příjmů právnických osob v místě své rezidence,
- musí vést účetnictví, podávat daňová přiznání a zpravidla také podléhá auditu,
- příklady evropských daňových rájů: Kypr, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Litva.

2.4 Definice daňového ráje dle OECD

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj OECD je jedna z mezinárodních vládních organizací se sídlem v Paříži, která se věnuje harmonizaci podmínek ve finančně právní a daňové oblasti na úrovni vyspělých států. V roce 1998 poprvé uveřejnila seznam zemí označovaných OECD za daňové ráje, které byly vyzvány k ukončení praktik umožňující poplatníkům na celém světě vyhnout se daním ve své mateřské zemi a ke splnění podmínek spolupráce. OECD definuje daňový ráj jako stát, který musí splňovat následující základní podmínky: [3]

- žádné nebo zanedbatelné zdanění příjmů,
- nedostatek transparentnosti v oblasti právního prostředí a administrativy,
- zamezení přístupu k informacím o poplatnících, kteří využívají daňových režimů využívají a nízká spolupráce při výměně daňových informací s dalšími státy,
- dále jsou typické dobré bankovní služby, bankovní tajemství, profesionální právní služby, jednoduchá pravidla pro založení společností, politická stabilita atd.

OECD rozděluje země do tří skupin dle toho, jak a do jaké míry spolupracují při výměně daňových informací. Publikuje tedy listiny dělící se na tři úrovně; listina bílá, šedá a černá. Bílá listina obsahuje země, které aplikovaly pravidla OECD a plně dodržují standardy organizace ohledně transparentnosti a výměny informací v daňových záležitostech. Země tzv. šedé zóny přislíbily aplikovat mezinárodní standardy, ale neučinily tak plně. Na černé listině jsou státy, které se nechtějí podřídit mezinárodním finančním standardům a nespolupracují při boji proti daňovým únikům. V roce 1998 bylo na seznamu daňových rájů 38 zemí světa, z nichž se 33 zavázalo ke spolupráci.

OECD má v současné době 34 členských zemí. Ke spolupráci se postupně zavazovaly i další daňové ráje a v roce 2008 zbyly na seznamu nespolupracujících zemí jen Andorra, Lichtenštejnské knížectví a Monacké knížectví. [2] V dubnu 2009 prověřovala OECD plnění slibů daňových rájů a aktualizovala seznam daňových rájů. Pod hrozbou zařazení zemí na černou listinu některé země ustoupily a rozhodly se pro spolupráci v oblasti transparentnosti a výměny informací týkajících se daňových záležitostí. Jednalo se o

těchto pět zemí, které se poté zařadily na tzv. šedou listinu: Andorra, Lichtenštejsko, Švýcarsko, Rakousko a Lucembursko. Do dubna 2009 se objevovaly na černé listině Uruguay, Kostarika, Malajsie a Filipíny, jež se následně zavázaly k dodržování mezinárodních finančních standardů a přemístily se tak na listinu šedou. Černá listina nespolupracujících zemí je tedy od roku 2009 prázdná. [11] Aktuální rozdělení daňových rájů podle míry jejich spolupráce s OECD zaznamenává příloha A.

2.5 Důvody existence a využití daňových rájů

Důvodem existence daňových rájů je snaha přilákat zahraniční kapitál, především u malých ostrovních států stojí za vznikem jejich preferenčních režimů snaha zajistit přísun prostředků do země bez nerostných bohatství či rozvinutého průmyslu nebo služeb. Je nepopíratelné, že užívání daňových rájů způsobuje ztráty zisku pro hospodářsky vyspělé země a znak daňových rájů, tzv. tajemství, znemožňuje ekonomické vyhodnocení velikosti této ztráty. [4]

V globálním světě, v němž hranice již nejsou překážkou pro pohyb osob, zboží, služeb a peněz, využívají subjekty k minimalizaci daní nové metody. Poplatníci mohou snadnějším způsobem přesunout základy svých daní do zahraničí, do daňového ráje, čímž se vyhnou zdanění ve své zemi. [2] K tomu dnes již existuje široká nabídka služeb v zemích daňových poplatníků – rezidentů, takže i využití daňového ráje k daňovému úniku nebo i k legálnímu snížení daně je profesionalizované a snadno přístupné všem. Za pomoci internetu je možné založit podnik v daňovém ráji již během několika hodin, a to včetně zápisu do obchodního rejstříku.

Oproti minulosti se využití oblastí s žádným či minimálním daňovým zatížením změnilo. V minulosti byly daňové ráje výsadou především bohatých jedinců nebo mezinárodních společností, dnes je situace odlišná. Způsobily to dva hlavní faktory. Prvním faktorem jsou peníze, které přešly do elektronické podoby, jež umožňuje jejich bezproblémový a rychlý pohyb po celém světě. Nejvíce úniků do daňových rájů je proto u příjmů z finančního kapitálu, jehož přesun z účtu na účet trvá několik minut. Naproti tomu zaměstnávání v daňovém ráji není dosud běžné, jelikož se jedná o poměrně zdoluhavý a nákladný proces. Druhým faktorem jsou znalosti a zkušenosti týkající se právě daňových rájů, které byly v minulosti poskytovány pouze úzkým skupinkám

zasvěcenců. Dnes se k informacím může dostat kdokoli, kdo o ně stojí. Daňové ráje se dají využívat aktivně nebo pasivně. Aktivní využití zahrnuje buď vlastní správu portfolia, nebo organizace podnikatelských aktivit způsobem využívající společnosti, které nepodléhají daňovému zatížení příjmů. Pasivní způsob se naopak týká správy majetku, kdy poplatník využívá výhod kumulovaných investic bez nutnosti zdaňovat kapitálové příjmy. [1]

Mnoho odborníků dle Leservoisiera tvrdí, že využívání daňových rájů je nelegální, protože je do nich zapojen daňový ráj. Jiní považují daňový systém za něco, s čím lze manipulovat a existuje možnost obejít daňové povinnosti, v čemž nevidí nic špatného.

Způsoby využívání z daňového hlediska od nejlegálnějšího po nejpodvodnější jsou následující:

- *využívání daňového ráje bez daňové motivace*, tj. operace, která nemá žádný důsledek pro daně státu,
- *využívání s daňovým účinkem*, tj. daňové osvobození společností, jejichž cílem je podpořit rozvoj neindustrializovaných zemí,
- *mezinárodní daňová strategie*, tj. vyhledávání co nejméně nákladné daňové cesty pro jednotlivce, společnosti, nebo skupinu zainteresovaných společností,
- *daňový podvod*, což je nelegální čin, kterým se poplatník snaží uniknout podvodným způsobem plnění svých daňových povinností.

Techniky a způsoby využívání daňových rájů jsou četné a často neznámé díky velké představivosti uživatelů. [4]

V následující tabulce č. 1 je možné si dohledat, který z daňových rájů v Evropě je výhodný pro fyzickou osobu nebo určitý druh společnosti.

Tab. č. 1: Výběr evropského daňového ráje dle specializace a uživatele

Uživatelé	Nejvýhodnější evropský daňový ráj
Fyzické osoby	Andorra, Irsko, Monako
Obchodní společnosti	Kypr, Jersey, Guernsey, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Nizozemí
Holdiny	Jersey, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Nizozemí, Švýcarsko
Závislé pojišťovací společnosti	Guernsey, Lucembursko, Man
Společnosti pro námořní plavbu	Jersey, Guernsey
Trusty	Lichtenštejnsko

Zdroj: vlastní zpracování dle [4], 2014

Holdiny jsou společnosti, jejichž činnost spočívá na účastech na jiných společnostech, popřípadě na správě majetku bez výkonu obchodní činnosti. Jsou často využívány za účelem skrytí skutečného vlastnictví společnosti. Dle českého právního řádu vzniká pořízením obchodního podílu jiným korporátním subjektem tzv. koncern. Jednatel dceřiné společnosti je povinný každý rok uveřejňovat zprávu, ve které jsou popsány vztahy mezi mateřskou a dceřinou společností. Tato zpráva musí věrně zachycovat účetní stav veškerých provedených transakcí a je následně veřejně přístupná. Lákavou výhodou v daňových rájích uvedených v tabulce je omezená povinnost uvolňování kapitálu, neurčené kapitálové minimum a osvobození od zakládacích poplatků, pokud má skutečné vedení společnosti v zahraničí. [4]

Mezi velmi oblíbené a mezinárodními společnostmi často využívané jsou **závislé pojišťovací společnosti**. Jedná se o společnosti, které jsou zřizované průmyslovou nebo finanční skupinou k pojišťování a zajišťování rizika mateřské společnosti a jejich filiálků za minimálních nákladů. Pojišťovny však smí poskytovat své služby pouze při založení předem určeného okruhu klientů, přičemž je často vyžadováno i kapitálové propojení těchto klientů s pojišťovnou. Daňová výhoda spočívá ve skutečnosti, že

společnosti považované z daňového hlediska za pojišťovací, které převezmou samy veškerá rizika, mohou investovat celé prémie a čerpat z nich příjmy, které nebudou podléhat dani. Také umožňují pokrývat rizika, která pojišťovací společnosti běžně nepřijímají, leda s vysokými premiiemi a omezeními záruk. [4]

Společnosti pro námořní plavbu zajišťují registraci lodí, nejen pro účely mezinárodního obchodu, ale i pro vlastní účely. V evropských daňových rájích Jersey, Guernsey, Malta či Kypr jsou velmi nízké náklady, jednoduchost registrační procedury, neexistence daně z příjmů činnosti obchodních lodí a často i značná shovívavost při vytyčování požadavků na stav registrovaného plavidla. Lodní rejstříky těchto zemí jsou často objemnější než registry mnoha bývalých námořních velmocí. [45]

Trust představuje vztah mezi osobami a majetkem, kdy je majetek předán osobě, která jej bude spravovat a řídit v zájmu druhých osob nebo ke stanovenému cíli. Podstatným úkolem trustu je přijímání peněžních prostředků a rozdělování oprávněným osobám s možným minimem daňového zatížení. Je proto v zájmu společnosti jej založit v daňovém ráji. [4]

2.6 Současná situace českých podniků v daňových rájích

Poptávka českých podnikatelských subjektů po daňových rájích není stále nasycena, a tak zájem podnikatelů o zajištění anonymity a daňovou optimalizaci nadále pokračuje. V roce **2013** bylo napočítáno celkem **13.047** českých společností po celém světě, které mají vlastníka se sídlem v daňovém ráji, z nichž 8.106 bylo právě evropských. Oproti roku 2012 tak zaznamenáváme nárůst o 371 společností, v případě Evropy byl nárůst o velikosti 21 nových společností v daňových rájích. Nejvyšší absolutní přírůstek v roce 2013 zaznamenaly Seychely a Kypr. K nejoblíbenějším evropským destinacím patří Nizozemsko, Kypr a Lucembursko. Zatímco obliba Kypru od roku 2006 stále roste, počet společností ovládaných z Nizozemska, Lucemburska i Lichtenštejnska v posledních letech klesá. [14]

Poprvé za posledních sedm let klesl či stagnoval počet českých společností se sídlem v daňových rájích ve většině sledovaných destinací. Od konce roku 2012 do konce června 2013 se množství tuzemských firem, které mají vlastníka se sídlem v destinaci považované za daňový ráj, snížil o 31. Na celkovém poklesu zájmu o daňové ráje se

podepsalo několik faktorů. Z dlouhodobých statistik vyplývá, že první pololetí z pohledu přesunování mateřských podniků bývá zpravidla slabší a dalším podílejícím se faktorem je uveřejnění seznamu milionářů s majetkem v daňových rájích, kde figuruje zhruba 130 tisíc majitelů anonymního majetku v daňových rájích. [40] Naopak k nárůstu v tomto období došlo u evropského Kypru s 61 společnostmi, Malty s 9 podniky a u Monaka se 2 společnostmi. Celkově tak k **1. pololetí 2013** mělo sídlo v daňových rájích **12.719 českých podnikatelů** po celém světě, z toho 8.054 evropských.

Oblíbeným evropským destinacím od ledna 2014 konkuruje nový daňový ráj Lotyšsko, jež se počátkem roku stalo novým členem eurozóny a přijalo nové daňové zákony, které nabízí příznivé a vlídné podmínky pro podnikatele. [31]

Následující tabulka č. 2 zachycuje počty nově založených podniků ve vybraných evropských daňových rájích za posledních několik let. K růstu počtu společností v roce 2013 v porovnání s rokem 2012 došlo u Kypru se 114 novými podniky, Malty s 27 novými podniky a u Monaka s 9 novými podniky. V ostatních daňových oázách došlo naopak k poklesu.

Tab. č. 2: Počet českých podniků s vlastníkem z evropského daňového ráje

	2013	1. pololetí 2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Gibraltar	74	74	74	66	66	70	61	58
Jersey (VB)	56	54	57	59	59	58	57	58
Kypr	2.018	1.965	1.904	1.705	1.550	1.411	1.150	956
Lichtenštejnsko	237	248	261	255	245	262	275	259

Lucembursko	1.144	1.160	1.173	1.192	1.254	1.241	935	864
Malta	149	131	122	102	92	82	80	74
Monako	60	53	51	54	64	48	40	35
Nizozemí	4.368	4.396	4.443	4.501	4.519	4.551	3.474	3.274
Celkem	8.106	8.054	8.085	7.934	7.849	7.723	6.072	5.578

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Majitelé z daňových oáz ke konci roku 2013 kontrolovali 3,3% českých společností, do kterých investovali bezmála 400 miliard korun. Více jak polovina společností s vlastníkem z daňového ráje podniká v oblasti nemovitostí a obchodu. [14]

2.7 Přiblížení vybraných evropských daňových rájů

2.7.1 Gibraltar

Gibraltar je poloostrov nacházející se na jižním cípu Pyrenejského poloostrova o přibližné rozloze 6,5 km². V současnosti je Gibraltar britským závislým územím se značnou dávkou autonomie, jedná se tak o poslední závislé území v Evropě. Velká Británie je odpovědná za obranu, zahraniční záležitosti, finanční stabilitu a vnitřní bezpečnosti. Žije zde necelých 30.000 obyvatel a zajímavou skutečností je, že zde sídlí i stejný, ne-li vyšší počet společností. V roce 1985 byla otevřena hranice se Španělskem, což způsobilo značné zvýšení úrovně v oblasti turismu a investic. V minulosti proběhla celkem tři referenda o připojení ke Španělsku, která byla ve výsledku neúspěšná. Úředním jazykem poloostrova je angličtina a vzhledem k blízkosti Španělska je používána i španělština. Oficiální měnovou jednotkou je gibraltarská libra, možné je zde zaplatit i britskými librami či eurem. Gibraltar je členem Evropského společenství podle Římské dohody, a to jako území, za jehož zahraniční vztahy je zodpovědná Velká

Británie. Zároveň je Gibraltar osvobozen od společné zemědělské politiky, harmonizace daní z obrátu, především DPH a společného celního sazebníku vůči třetím zemím.

Hlavní daní pro gibraltarské společnosti je daň korporátní a srážková. Korporátní daň, u nás známá jako **daň z příjmů právnických osob, činí 10%**, a to od roku 2011, kdy došlo k jejímu rapidnímu snížení z dřívějších 22%. Srážková daň činí 22%. Gibraltar není smluvní stranou žádné smlouvy o zamezení dvojího zdanění, v praxi existuje pouze neformální dohoda o nezdaňování příjmů, které plynou osobě pracující na Gibraltar a sídlící ve Španělsku. Gibraltarské úřady nevyměňují ani nezpřístupňují informace žádnému jinému daňovému úřadu z jiné země, využívá se zde tedy zajištění anonymity vlastnictví v českých společnostech. Další výhodou spočívá v nepovinném vedení účetnictví a auditu, ovšem povinné je předkládat výroční zprávu s informacemi o majitelích společnosti a osobách, které kontrolují společnost. [44]

Zvýhodněné subjekty můžeme rozdělit následovně: [40]

Daňově osvobozené společnosti patří k nejoblíbenějším, jelikož veškeré daňové povinnosti jsou nahrazeny nízkým ročním paušálním poplatkem 200-300 liber v závislosti na kategorii, do které společnost spadá. Společnost tedy nepodléhá dani z příjmů a jiným majetkovým daním, dani z kapitálových výnosů, jakožto srážkové dani z dividend, dani z úroků, převodů cenných papírů a nulová je také daň darovací a DPH. Aby společnost nabyla tento statut, musí být založena na Gibraltar v souladu s Výnosem o společnostech za splnění patřičných podmínek. Společnost musí být vlastněna nerezidenty, nesmí na Gibraltar vyvíjet obchodní činnost, s výjimkou obchodování s jinými společnostmi toho typu. Může mít místního zahraničního jednatele (ředitele) i bankovní účty v bankách na Gibraltar.

Nerezidentní společnosti jsou subjekty se sídlem na Gibraltar ve vlastnictví nerezidentů a řízen řediteli, kteří bydlí a řídí zasedání správní rady mimo území Gibraltar. Pokud takové společnosti neplyne žádný příjem z gibraltarského území a své příjmy dosažené v zahraničí na Gibraltar neuchovává například na bankovním účtu, nepodléhá tak gibraltarské dani z příjmu a paušální roční daň je nulová.

Oprávněné společnosti nejsou osvobozeny od daně z příjmu a podmínky, které musí splnit, činí tento subjekt vhodným pouze za určitých okolností. Typickým důvodem

založení gibraltarské oprávněné společnosti je následná možnost sdělit daňovým úřadům v jiné zemi, že daná gibraltarská společnost platí daň ze svého příjmu. Tato daňová sazba aplikovaná na zisk společnosti se pohybuje v rozmezí 2 až 18% na základě dohody s úřady. Získání osvědčení oprávněné společnosti stojí 250 liber.

Holdingové společnosti 1992 vznikly za účelem využití směrnice EU 90/435, která se zabývá dividendami placenými dceřinou společností mateřské. Zjednodušeně platí, že podle této směrnice dceřiná společnost v jedné členské zemi EU může platit dividendy mateřské společnosti v jiné zemi EU, a to bez povinnosti platit srážkovou daň. Daná mateřská společnost přitom musí splnit určitá kritéria, například že v zemi, kde sídlí, nesmí být osvobozena od daně z příjmu, která nyní činí 10%. V případě, že její příjem alespoň z 51% tvoří dividendy z jejích dceřiných společností zaregistrovaných kdekoli na území EU, platí, že tyto dividendy nepodléhají dani na vstupu. Stejně tak nejsou zdaňovány dividendy placené gibraltarskou společností mateřské společnosti v jiné zemi EU. Dividendy vyplácené akcionářům z nečlenských zemí EU podléhají srážkové dani ve výši 1%.

Výhody společností založených na Gibraltaru lze shrnout takto: [1]

- osvobození od místních daní,
- potřeba pouze jednoho ředitele a jednoho akcionáře,
- není stanoven žádný minimální kapitálový požadavek,
- nepovinné účetnictví a audit,
- politická stabilita Gibraltarů je závislá na Velké Británii,
- Gibraltar je přidruženým členem EU,
- rozvinutá ekonomická a obchodní infrastruktura.

Na Gibraltaru mají sídlo také české společnosti. V roce 2013 zde působilo **74 českých společností**, což v porovnání s rokem 2012 neznamena odliv ani příliv nových společností.

2.7.2 Kypr

Kyperská republika má rozlohu 9.251 km², z toho 43% území se nachází mimo jurisdikci vlády Kyperské republiky. Na ostrově žije kolem 800 tisíc obyvatel. Úředními jazyky jsou řečtina a turečtina. Kypr je členem EU od roku 2004 a původní kyperská libra byla nahrazena eurem v roce 2008. [6]

Historicky se Kypr řadil mezi offshorové jurisdikce s velmi mírným zdaněním. Před vstupem do EU musel upravit svůj daňový systém tak, aby zcela vyhověl všem požadavkům EU i OECD. Kypr tak přišel o statut offshorových mezinárodních společností a minimální zdanění 4,5%. V průběhu roku 2011 a 2012 utrpěla většina kyperských bank významné ztráty finančních aktiv v souvislosti s odpisem řeckých dluhopisů. Kyperská bankovní krize navenek odstartovala 12. června 2012. [15] Pod vedením komunistické se prudce zhoršila ekonomická situace a na začátku roku 2013 se země nacházela na hranici bankrotu.

Zajímavostí tedy je, že Kypr zůstává atraktivní pro podnikatele i v době, kdy prochází těžkou krizí. Obliba Kypru roste od roku 2006, kdy největší absolutní přírůstek registrovaných společností v daňových rájích zaznamenává v roce 2012 právě Kypr. Do roku 2012 se mohl pyšnit nejnižší sazbou **daně z příjmů právnických osob** v rámci EU, a to 10%. Od počátku roku 2013 sice tato sazba povýšila na **12,5%**, nicméně pro podnikatele zůstává nadále lákavou. Stále vysoký zájem o Kypr je způsoben jevem, že země přestala být vnímána ve světě jako offshore daňový ráj, ale je na ni pohlíženo jako na standardní evropskou ekonomiku. Druhým jevem je skutečnost, že v ostatních evropských zemích dochází ke zpříšňování daňových podmínek, kdežto Kypr zůstává k podnikatelům stále vlídný. [29] Magickou atraktivitu Kypru vedle daňových zákonů ještě umocňují důležité nedaňové výhody, na které v českém nezralém právním prostředí vsutku nejsme zvyklí.

Pro využívání daňových výhod je nutné, aby většina ředitelů byli kyperští rezidenti. Společnost nesmí mít žádné příjmy z činnosti na domácím území a musí být vlastněna zahraničním subjektem. Společnosti registrované na Kypru jsou **osvobozeny od daně z dividend, daně ze zisku z prodeje cenných papírů, daně ze zisku stálých provozoven v zahraničí nebo za prodej obchodních podílů a daně z úroků**, které

nevznikly běžnou činností společnosti. Pro společnosti platí povinnost podávat účetní výkazy auditované místním auditorem spolu s výkazy o akcionářích a statutárních orgánech a předkládat je úřadům. Ekonomické subjekty jsou řádně zdaňovány výše zmíněnou daní z příjmů, ovšem ta je vyvážena přednostmi, které plynou ze systému smluv o zamezení dvojího zdanění, strategické polohy a blízkosti pro evropské investory. Kypr uzavřel celkem 40 smluv zamezení dvojího zdanění, mezi nimiž se nachází i smlouva s **Českou republikou**. Díky existenci smluv se kyperské společnosti stávají vhodným nástrojem pro daňové plánování, jelikož smlouvy obsahují i zvláštní snížené sazby srážkové daně z dividend, úroků i licenčních poplatků. Z obchodního rejstříku lze získat jména akcionářů, jednatelů, adresu registrovaného sídla společnosti a stanovy. Tyto informace jsou přístupné na požádání.

Výhody kyperských společností můžeme shrnout do těchto bodů: [38]

- síť 40 dohod o zamezení dvojího zdanění,
- jednotná DPPO ve výši 12,5% pro všechny společnosti,
- dividendové výnosy jsou osvobozeny od daně,
- zisk z prodeje cenných papírů je osvobozen od daně,
- zisky stálé provozovny v zahraničí osvobozeny od daně,
- neexistuje žádná srážková daň z dividend vyplacených akcionářům – nerezidentům,
- neexistuje žádná srážková daň z úroků ze zahraničí, neexistuje srážková daň na zaplacení licenčních poplatků získaných mimo Kypr,
- minimální kapitál je 1 euro.

V roce 2013 sídlilo na Kypru **2.018 českých společností**, například Křetínského EPH, Tykačův Czech Coal, Penta, Škoda Transportation, skupina BXR Partners, skupina KKCG Karla Komárka, EPIC Holding, Seznam.cz, Slovácké strojírný, Žatecký pivovar či Tesla.

2.7.3 Lichtenštejnsko

Lichtenštejnské knížectví leží mezi Švýcarskem a Rakouskem a obývá jej přibližně 35 tisíc obyvatel. Se svou rozlohou 160 km² náleží mezi nejmenší evropské státy. Úředním jazykem je němčina, široce používána je i angličtina. V roce 1923 podepsalo Lichtenštejnsko celní dohodu se Švýcarskem a v roce 1924 se stal oficiální měnou švýcarský frank. Je členem OSN, Rady Evropy a Evropského sdružení volného obchodu. Není členem EU.

Nízké zdanění a dodržování vysoké anonymity při poskytování bankovních služeb je důvodem, proč je v zemi zaregistrováno přibližně 74.000 společností. Zdejší banky velmi dbají na ochranu bankovního tajemství, lze tvrdit, že **bankovní tajemství v Lichtenštejnsku je nejsilnější v celé Evropě**. [1] Hlavními daněmi jsou: DPH, daň z příjmu právnických osob, daň z příjmu fyzických osob, daň z čistého jmění, daň darovací, daň z nemovitosti a majetku. Vedení účetnictví a audity jsou povinné.

DPH 8% je zde totožné jako ve Švýcarsku, a to díky mezinárodní smlouvě. Daň z příjmu fyzických osob občané odvádí ve výši od 3% do 21%. **Sazba daně z příjmu právnických osob** je velmi příznivá, činí **12,5%**. Stejně tak jednoduché právní předpisy pro zakládání společností způsobují převahu registrovaných právnických osob nad fyzickými. Daň z majetku se pohybuje v rozmezí 0,06% až 0,89%.

Lichtenštejnsko je jediným státem kontinentální Evropy, který zavedl pojem **trust** v psaném právu. Typy společností, které se v Lichtenštejnsku zakládají, jsou akciová společnost, trust a nadace. [32]

Lichtenštejnská vláda se v roce 2014 rozhodla vyhlásit daňovou amnestii, aby motivovala daňové poplatníky zaplatit dosud neuhrazené daně. Amnestie umožní poplatníkům zaplatit nedoplatky na daních za posledních 5 let, a to pouze s úrokem ve výši 4%. Navíc nebudou nuceni platit žádnou pokutu, ani daňovou přírážku. Poplatníci, kteří se rozhodnout uhradit své nedoplatky až po skončení amnestie, budou muset zaplatit i 20% daňovou přírážku. [47]

Atraktivitu Lichtenštejska je možné shrnout takto:

- jeden z nejbohatších, nejsvobodnějších a nejrozvinutějších států světa,
- nulová nezaměstnanost, nízká inflace, nulový veřejný dluh,
- člen Evropského hospodářského prostoru,
- daň z příjmů právnických osob 12,5%,
- vysoká úroveň bankovního tajemství.

Tento evropský daňový ráj evidoval v roce 2013 celkem **237 českých společností**, například Tukový průmysl nebo European Investments.

2.7.4 Lotyšsko

Lotyšská republika je prostřední ze tří pobaltských zemí. Žije zde přibližně 2,06 milionu obyvatel na rozloze 64 tisíc km². Úředním jazykem je lotyština, používá se i ruština. Lotyšsko se stalo členem OSN, NATO a roku 2004 se připojilo k EU. V lednu 2014 se stalo 18. členskou zemí eurozóny, jako oficiální měna bylo přijato euro a ve stejnou dobu vstoupily v platnost nové daňové zákony, které konkurují těm kyperským nebo maltským. Můžeme tak hovořit o vzniku nového daňového ráje.

Sazba **daně z příjmu právnických osob**, která daní zisky společností je v současnosti **15%**, což je po Irsku a Kypru s 12,5% zdaněním třetí nejnižší zdanění v eurozóně. Od roku 2013 jsou u holdingových společností jejich zahraniční příjmy z dividend a kapitálový zisk osvobozeny od daní, podobně jako další převod těchto zisků do jiných zemí. Navíc od ledna roku 2014 lotyšské holdingy **nemusí platit srážkové daně** při výplatě směrem z Lotyšska u **dividendových, úrokových a licenčních plateb**. Tato osvobození jsou základním předpokladem, aby se Lotyšsko v nejbližší budoucnosti stalo velmi oblíbeným místem pro zakládání holdingů.

Tyto výhody umožňují cizincům vyvádět peníze do Lotyšska, ale i ho využít k levnému převodu peněz z Evropy do daňových rájů typu Kajmanských ostrovů. Pro podobné převody totiž lotyšské zákony počítají s menšími omezeními a nižšími poplatky než je tomu například na Maltě, Kypru a Nizozemsku.

Díky příznivým změnám daňových zákonů a přijetí eura zájem klientů výrazně vzrostl a Lotyšsko je nyní přitažlivější než Kypr, což dokazuje i fakt, že do Lotyšska přišlo nejméně 10% kapitálu, který byl dříve soustředěn na Kypru. Hlavními zájemci jsou klienti především z Ruska, Běloruska, Kazachstánu a Ukrajiny. [31]

Společnosti mají povinnost vést účetnictví a odevzdat místnímu finančnímu úřadu roční uzávěrku, bilanci ke konci účetního období a výkaz zisku.

Shrnutí výhod: [44]

- člen EU a eurozóny,
- 15% daň z příjmu právnických osob,
- daňové osvobození zahraničních příjmů z dividend i kapitálového zisku u holdingů,
- osvobození od srážkové daně při výplatě dividendových, úrokových a licenčních plateb u holdingů,
- ředitelem nebo akcionářem lotyšské společnosti může být libovolná fyzická osoba bez trvalého pobytu nebo sídla v Lotyšsku,
- země není uvedena na žádném seznamu mezinárodních organizací podporující terorismus nebo praní špinavých peněz,
- smlouva o zamezení dvojího zdanění s ČR.

2.7.5 Malta

Malta je vyspělá, ostrovní země ve Středozemním moři o rozloze 316 km². Obývá ji přibližně 400 tisíc obyvatel a úředním jazykem je maltština a angličtina. Od roku 2004 je členem EU a euro se používá od roku 2008. [6]

Standardní sazba **daně z příjmu právnických osob je 35%**, což je v současné době nejvyšší sazba v rámci EU. Avšak tato dosti vysoká sazba ve finále poklesne na pouhých 5%, a to díky systému daňových refundací, který se na Maltě využívá. Akcionáři maltské společnosti mají právo zažádat od finančního úřadu navrácení 6/7 zaplacené daně z příjmu. Tento nárok na vrácení daní uplatňuje akcionář po výplatě dividend z maltské společnosti. Systém je nastaven tak, že maltská společnost zaplatí

daň ze zisku 35% a rozdělí dividendu svým akcionářům. Ti následně zažádají o vrácení a stát jim vrátí částku odpovídající 6/7 ze zaplacené daně z příjmu. **Výsledná efektivní sazba činí tedy jen 5%.** [48]

Tab. č. 3: Srovnání zdanění zisku společnosti na Maltě a v ČR (v Kč)

Běžná činnost	Malta	ČR
Zisk společnosti	10.000.000	10.000.000
Zaplacená daň z příjmu	- 3.500.000 (35%)	- 1.900.000 (19%)
Zisk po zdanění	6.500.000	8.100.000
Refundace akcionářům (6/7)	+ 3.000.000	0
Majiteli k dispozici	9.500.000	8.100.000
Konečná částka odvedená na dani	500.000	1.900.000
Efektivní míra zdanění	5%	19%
Úspora Malty oproti ČR	1.500.000	-

Zdroj: vlastní zpracování dle [48], 2014

Tato tabulka poskytuje na konkrétním příkladě srovnání zdanění společností v ČR a na Maltě. Výsledný efekt systému refundací je značný a v tomto případě přinesl úsporu 1,5 milionu korun při zisku 10 milionů.

V tomto názorném zjednodušeném příkladě jsme neuvažovali efekt nákladů a výdajů, které jsou zcela výhradně vynaloženy v souvislosti se získáním příjmu a výrazně snižují daňovou povinnost. Na Maltě ve srovnání s ČR totiž existuje velmi benevolentní přístup v posuzování nákladových položek. Jako příklad daňově uznatelných výdajů můžeme uvést výdaje zahrnující platby úroků, nájemné, opravy a renovace, nedobytné

pohledávky, výdaje na marketing, výdaje na vědecký výzkum, výdaje na patenty, kapitálové výdaje na duševní autorská práva a určité výdaje vynaložené před zahájení podnikání. [6]

Dalším pozitivem Malty je i rozsáhlá síť **smluv o zamezení dvojího zdanění**, která je v platnosti i s Českou republikou, a to od roku 1997. Na základě této Smlouvy se uplatňují pro platby mezi ČR a Maltou velmi výhodné sazby srážkových daní ve výši 5% pro dividendy a licenční poplatky a nulové zdanění úroků. Malta při platbách nerezidentům neuplatňuje srážkovou daň na dividendy, úroky ani licenční poplatky. Neexistuje zde ani daň z majetku a municipální daně. [17]

Povinností společností je vést účetnictví a podávat daňová přiznání, mnohé z nich podléhají i auditu. Základní kapitál maltské společnosti je min. 1.250 EUR, z něhož musí být splaceno alespoň 20%. Společnost musí mít sídlo na Maltě a také místního tajemníka.

Malta spolu s již zmíněným Kyprem patří v současnosti mezi významné daňové ráje v Evropě a vděčí za to stabilnímu právnímu prostředí, vstřícnému přístupu k daňovým poplatníkům a rozvinutým systémem smluv o ochraně mezinárodních investic. Právě tyto faktory jsou mnohdy důležitější nežli samotná sazba daně. Provedeme-li porovnání těchto dvou zemí, Malta má o více než polovinu nižší výslednou daň z příjmu (5%), oproti Kypru se sazbou 12,5%. Nevýhodou na Maltě je negativní vliv systému daňových refundací na cashflow. Kdy je potřeba nejprve celou daň zaplatit a teprve za několik měsíců je podnikateli odvedená částka připsána nazpět. Jednoznačně můžeme usoudit, že při komparaci daňové zátěže společností v ČR a ostatních tradičních zemích EU, nemá Malta a Kypr vskutku téměř žádného konkurenta.

Shrnutí výhod maltských společností:

- dlouhodobá ekonomická a politická stabilita země,
- člen EU,
- 5% efektivní sazba daně z příjmu právnických osob,
- velmi vstřícný přístup finančních úřadů při posuzování nákladových položek snižující základ daně,

- vysoký počet uzavřených smluv o zamezení dvojího zdanění s mnoha zeměmi, včetně ČR,
- nulové zdanění dividend, úroků, licenčních poplatků.

Na Maltě má v roce 2013 sídlo celkem **149 českých společností**, příkladem je společnost Central Group, která zde působí od roku 2012.

2.7.6 Monako

Monacké knížectví je druhým nejmenším státem světa o rozloze, která činí pouhých 2 km². Počet obyvatel je přibližně 31 tisíc, a je zde tak největší hustota zalidnění na světě. Oficiálním jazykem je francouzština, lze se zde domluvit i s angličtinou nebo itaštinou. Monako je členem OSN od roku 1993. Není členem EU, přesto je ale součástí evropské celní unie a má s EU uzavřené sektorové smlouvy. Hlavní peněžní jednotkou je od roku 1999 euro. Jeho jediným sousedním státem je Francie, a tak je s ní v mnoha aspektech Monako propojeno, např. právní systém je vybudován právě podle francouzského vzoru. [19]

V Monaku žije nejvíce milionářů na světě na počet obyvatel a v podstatě se zde neseťkáme s chudobou a nezaměstnaností. Nominální HDP na jednoho obyvatele je v Monaku nejvyšší na světě. [24]

Monako je daňovým rájem z důvodu minimálního daňového zatížení. Od roku 1869 se zde **neplatí daň z příjmu fyzických osob, daň z kapitálových výnosů, daň z nemovitostí ani pozemkové daně**. Osvobození od daně z příjmu fyzických osob mohou využívat monačtí státní příslušníci a monačtí rezidenti, kteří realizují činnost na monackém území. Francouzi žijící na území Monaka ovšem spadají pod francouzský fiskální systém. [16]

Jedinou přímou daní je **daň z příjmů právnických osob**, která činí **33,33%** a podléhají jí všechny subjekty, které vykonávají více než 25% svého obratu mimo Monako.

Samotné bydlení v Monaku je však velmi nákladné, proto je tato destinace vhodná především pro bohaté jedince. Ceny při nákupu nemovitostí jsou velmi vysoké, neboť počet zájemců je vyšší než nabídka nemovitostí díky malé rozloze státu. [24]

Pro nedostatek nemovitostí většina bohatých obyvatelů bydlí v nájmu, přičemž samotné nájemné je také velmi finančně náročné. Jedná se o významný finanční zdroj pro státní pokladnu. [23]

Při jednání s veřejnou správou je třeba brát v úvahu **vysoké kolky a registrační poplatky**, a to u převodu nemovitostí, dokumentů civilního a trestního práva a soudních spisů. [24]

Výhodné podmínky v Monaku jsou následující:

- bohatá evropská země s vysokou životní úrovní občanů,
- nulová daň z příjmu fyzických osob,
- nulová daň z nemovitostí a pozemků,
- nulová daň z kapitálových příjmů.

V roce 2013 je evidováno v Monaku **60 českých společností**, například Queen Property nebo SkySolar.

2.7.7 Nizozemsko

Nizozemské království leží mezi Německem a Belgií a jeho rozloha je 41,5 tisíc km². V zemi tulipánů žije přes 16 milionu obyvatel. Úředním jazykem je nizozemština a široce používána je i angličtina. Nizozemsko patří mezi zakládající státy EU a oficiální měnou je euro. Je také členem OSN, NATO, Rady Evropy a OECD.

Nejvíce českých společností vlastněných z daňových rájů, a to přesně 4.368, má majitele právě v Nizozemsku, i přesto, že jsou zde korporátní daně srovnatelné s těmi tuzemskými. Primárním důvodem odchodu společností tedy netkví ve výši daňové sazby, častějším důvodem je právní jistota, předvídatelné rozhodování úřadů a ochrana majetku. Nizozemsko je oblíbené díky vyspělému podnikatelskému prostředí zajišťující stabilnější podmínky v podnikání v porovnání s tuzemskem. Nejde tedy o tradiční daňový ráj. Společnosti jsou také povinné vést účetnictví a podléhají auditu hospodářských výsledků. [29]

Nizozemsko má uzavřenou unikátní soustavu smluv o zamezení dvojího zdanění, díky níž je možno sazby srážkových daní z příjmů ze zdrojů na území signatářů těchto dohod výrazně snížit nebo často i plně eliminovat. Nizozemsko má tuto smlouvu uzavřeno i s Českou republikou.

Holdingové společnosti od světoznámých společností Apple, Microsoft, Google, Ikea, Starbucks a další, přesunou do Nizozemska každoročně několik bilionů eur, aby regulovaly svoji daňovou povinnost. A to legálně, pomocí tzv. schránkových firem, kdy v jedné administrativní budově hlavního města Amsterdam je tak registrováno s poštovní schránkou až 2.670 společností. [27]

Tamější daňový systém se řadí mezi standardní daňové systémy založené na přímých důchodových daních, majetkových daní včetně převodových a DPH. **Daň z příjmu fyzických osob** je jedna z nejvyšších v Evropě a může se vyšplhat **až k 50%**. Daňová sazba u **daně příjmů právnických osob** u zisku **do 200 tisíc euro činí 20%**, u zisku **převyšujícího 200 tisíc euro** je daňová sazba **25%**.

V případě nadnárodních společností, např. u společnosti Apple, dochází k výrazně nižším daňovým procentním odvodům, a to z důvodu uzavřených zvláštních přísně tajných dohod s nizozemskými daňovými úřady. [27]

Za určitých okolností je možné, aby mateřská společnost tvořila se svými dceřinými společnostmi daňový celek, kdy dochází ke vzájemné kompenzaci ztrát a zisků, a dochází tak ke snížení splatné daně.

Dividendy podléhají dani ve výši 15% a snižují daňový základ.

V Nizozemsku se neodvádí daň z duševního vlastnictví, např. autorská práva a licenčních poplatků. [27]

Výhody jsou následující:

- strategická poloha Nizozemska,
- člen EU,
- široká soustava smluv o zamezení dvojího zdanění,
- legislativní a daňové zvýhodnění.

V roce 2013 zde mělo sídlo **4.368 českých firem**, což od roku 2009 znamená odliv zhruba o 183 registrovaných společností. Důvodem odlivu je v posledních letech výrazný růst finančních nákladů na vedení podniků.

V Nizozemsku jsou to skupina PPF nejbohatšího Čecha Petra Kellnera, Linet, KKCG či Leo Express, firmy miliardáře Karla Komárka i investiční skupina BXR Group (největší akcionář uhelné NWR) Zdeňka Bakaly, majitele vydavatelství Economia, které vydává také HN a provozuje server IHNED.cz.

2.7.8 Porovnání vybraných evropských daňových rájů

Nadcházející tabulka č. 4 poskytuje vzestupné seřazení a shrnutí výše charakterizovaných daňových rájů vzhledem k výši daňového zatížení daní z příjmů právnických osob. Na první pohled je zřejmé, že nejvýhodnějšími evropskými destinacemi jsou Gibraltar, Malta, Kypr a Lotyšsko.

Tab. č. 4: Sazby DPPO ve vybraných zemích

Daňový ráj	Gibraltar	Malta	Kypr	Lotyšsko	Lichtenštejnsko	Nizozemsko	Monako
Sazba DPPO	0%; 10%	5%	12,5%	12,5%	15%	20%; 25%	33,33%

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

2.8 Založení fiktivní společnosti ABC Ltd. na Maltě

V této kapitole je popsáno založení modelové společnosti ABC Ltd. v daňovém ráji Malta. Private Limited Liability Company, ve zkratce Ltd., představuje společnost s ručením omezeným na akcie podle anglosaského práva. Je to standardní typ společnosti zakládající se na Maltě pro účely daňového plánování. [48] Naše fiktivní společnost ABC Ltd. byla založena v lednu 2013 na Maltě. Důvodů pro založení tohoto

podniku právě na Maltě je několik. Hlavním důvodem výběru Malty lze uvést především systém refundací, kdy daňová sazba u daně z příjmů právnických osob může klesnout až na výši 5% a existence Smlouvy o zamezení dvojího zdanění s Českou republikou dle zákona č. 164/1997 Sb., která vstoupila v platnost dne 06. 06. 1997. [6]

2.8.1 Základní charakteristiky maltské společnosti

Charakteristiky společnosti s ručením omezeným na Maltě jsou následující:

- minimální výše základního kapitálu musí činit alespoň 1.250 EUR,
- nutnost sestavení společenské smlouvy,
- při podepsání společenské smlouvy musí být splaceno 20% kapitálu,
- společnost musí být zaregistrována v Registru společností,
- nutnost sestavení stanov,
- společnost musí mít sídlo na Maltě a místního tajemníka,
- společnost musí mít alespoň 2 a maximálně 50 společníků, založení jediným zakladatelem přichází v úvahu při splnění určitých podmínek,
- státní příslušnost není nikterak omezena,
- nemožnost vydání akcie na majitele, anonymita se řeší prostřednictvím noominee (jmenovaných) akcionářů,
- povinnost vést účetnictví a podávat daňová přiznání.

Samotná registrace společnosti trvá 2 až 4 pracovní dny, ovšem pokud má společnost předem přichystané veškeré potřebné dokumenty, lze ji založit za pouhý jeden den.

Výše registračního poplatku odváděného Registru společností záleží na výši základního kapitálu, pohybuje se od 349,91 do 1 747,03 EUR. Společnost je třeba také registrovat u Oddělení domácích příjmů, jež přidělí společnosti daňové číslo. [17]

2.8.2 Finanční náklady při založení společnosti ABC Ltd.

Tab. č. 5: Náklady spojené se založením a fungováním společnosti Ltd. na Maltě
(v Kč)

Činnost	Založení společnosti, 1. rok správy	Každý další rok základní správy	Každý další rok rozšířené správy
Náklady v Kč	119.900	109.000	159.900

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

V tabulce č. 5 vidíme, že zvolená zprostředkovatelská společnost Profispolečnosti.cz, s. r. o. poskytuje **založení společnosti a její správu během prvního roku** existence za 119.900 Kč. V rámci založení podniku společnost nabízí kompletní dokumentaci a osvědčení o společnosti včetně ověření podpisů, apostil, notarizace, soudního překladu, mezinárodního bankovního převodu a konverzi do elektronické podoby, aby mohla společnost okamžitě začít podnikat.

Další rok **základní správy** společnosti vychází na 109.000 Kč. Základní správa zahrnuje základní analýzu podnikatelského záměru včetně dvou hodin odborných konzultací, poplatků za sídlo, poplatků za registračního správce, sekretáře, pokladníka, výroční práva, roční paušální daň.

Společnost si může vybrat i **rozšířenou správu** pro další léta podnikání. Ta obsahuje komplexní analýzu podnikatelského záměru včetně pěti hodin odborných konzultací a mezinárodního daňového plánování a možností optimalizace, komunikaci s účetními, auditory, bankou a předávání dokumentace související s chodem společnosti, poplatků za sídlo, poplatků za registračního správce, výroční zpráva, roční paušální daň. Náklady činí 159.900 Kč. [43]

Uvedené peněžní částky se samozřejmě mohou ve finále odlišovat na základě konkrétních požadavků majitele zakládané společnosti. Zprostředkovatelská společnost

také nabízí i vedlejší zpoplatněné služby, např. využití nominee jednatele či akcionáře, vedení účetnictví a audit, příprava dokumentů a ostatních právních úkonů a jiné.

2.8.3 Daň z příjmů právnických osob

Tabulka č. 6 znázorňuje výnosy společnosti, které činily 5.500.000 Kč a náklady ve výši 1.900.000 Kč za podnikatelskou činnost v roce 2013. Modelová společnost ABC Ltd. zaplatila 35% daň z příjmů, tj. 1.260.000 Kč. Po přičtení refundace činí výsledná daň pouze 5%, tj. 180.000 Kč.

Tab. č. 6: Výpočet daně z příjmů právnických osob ABC Ltd. za rok 2013 (v Kč)

Výnosy	5.500.000
Náklady	-1.900.000
Základ daně	3.600.000
Daň z příjmů (35%)	-1.260.000
Refundace 6/7	+1.080.000
Výsledná efektivní daň (5%)	-180.000
Disponibilní zisk	3.420.000

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

2.8.4 Komparace ukazatelů společnosti založené na Maltě a v ČR

Tab. č. 7: Komparace ukazatelů v ČR a na Maltě

Ukazatelé	s. r. o. v ČR	Ltd. na Maltě
Náklady na založení	20.000 Kč	119.900 Kč
Minimální základní kapitál	1 Kč	1.165 euro (cca 31.455 Kč)*
Povinné účetnictví	Ano	Ano
DPPO	19%	35% (po refundaci činí 5%)

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Náklady na založení společnosti s ručením omezeným v České republice jsou průměrně odhadovány na 20.000 Kč. [42] Nejnižší možné odhadované náklady při zakládání společnosti tzv. na vlastní pěst činí 10.250 Kč. Jako další možnost se skýtá koupě již předzaložené společnosti, tzv. ready made společnosti, nabízené specializovanými společnostmi, kdy se cena v tomto případě pohybuje od 20.000 Kč bez DPH. [18] Od 1. ledna 2014 proběhla změna v podmínce vloženého minimálního základního kapitálu při založení společnosti s ručením omezeným, která dříve činila 200.000 Kč a nyní je to pouhá 1 Kč.

*při kurzu 27 CZK/EUR

Tab. č. 8: Komparace daně z příjmů právnických osob v ČR a na Maltě (v Kč)

	s. r. o. v ČR	Ltd. na Maltě
Výnosy	5.500.000	5.500.000
Náklady	- 1.900.000	- 1.900.000
Základ daně	3.600.000	3.600.000
DPPO	- 684.000	- 180.000
Disponibilní zisk	2.916.000	3.420.000
Úspora	-	504.000

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Z tabulky č. 8 je zřejmé, že pokud založíme společnost na Maltě, ušetříme 504.000 Kč, než kdybychom založili totožnou společnost v České republice. Úspora je dána vyšší sazbou daně z příjmů. V ČR je 19% daň z příjmů právnických osob, což v našem případě představuje částku 684.000 Kč. Na Maltě bychom ve finále zaplatili pouze 5% daň, která by činila 180.000 Kč.

3 Daňové úniky

Využívání daňových rájů lze jen obtížně definovat, zaměňování mezinárodního daňového podvodu a mezinárodního daňového úniku je časté a rozlišení obou termínů je těžko dosažitelné. Posoudit, zda operace využívající daňového ráje je podvodem nebo únikem, závisí částečně na definici, kterou k těmto termínům přiřadíme. Ani jeden z těchto termínů není přesně definovaný. Navíc některé členské země OECD se ve svých oficiálních textech vědomě snaží o vytvoření nepřesnosti mezi daňovým podvodem a daňovým únikem, aby tak přizpůsobily únik podvodu. [4] Zajímavostí tedy je, že i když bylo napsáno vše o příčinách daňového úniku, postupech, rozsahu, kontrole, sankcích, tak terminologie, níž je daňový únik označován zůstává nepřesná a jeho vymezení je nejisté. [5]

Nejčastěji daňový únik představuje minimalizaci, popř. až nulaci daňové povinnosti ze strany daňového poplatníka. V případě právního postupu, který umožňuje vyhnout se daňové povinnosti bez porušení zákona, hovoříme o **legálním daňovém úniku**, nebo-li též vyhýbání se dani (tax avoidance). Jedná-li se naopak o překročení hranic zákona, používáme výraz **nelegální daňový únik**, tzv. obcházení daně (tax evasion). [7]

Hlavní příčiny daňových úniků jsou skryty v samotném daňovém systému. V první řadě vycházejí z mechanismů daňového systému, které poplatníka lákají a inspirují k podvodům automaticky. Jako příklad můžeme uvést stanovení základu daně na základě daňového přiznání, existenci odpočitatelných položek a možnost snížit si daňový základ, ale také zde můžeme zmínit nesouměrnost mezi rozsahem úkolů finančních úřadů a jejich omezenými prostředky, jež vede k nedostatečné kontrole správnosti daňového přiznání. Druhou příčinou je zvyšování daňového zatížení, čemuž poplatník odporuje právě daňovým únikem. [5]

Jak už bylo řečeno, samotná existence daňových úniků souvisí s mírou zdanění. Stanovení optimální hranice zdanění je velmi složitý úkol pro každou vládu. Zohledňuje se ekonomická a psychologická hranice zdanění v dané zemi, neboť rozsah daňových úniků s nimi úzce souvisí.

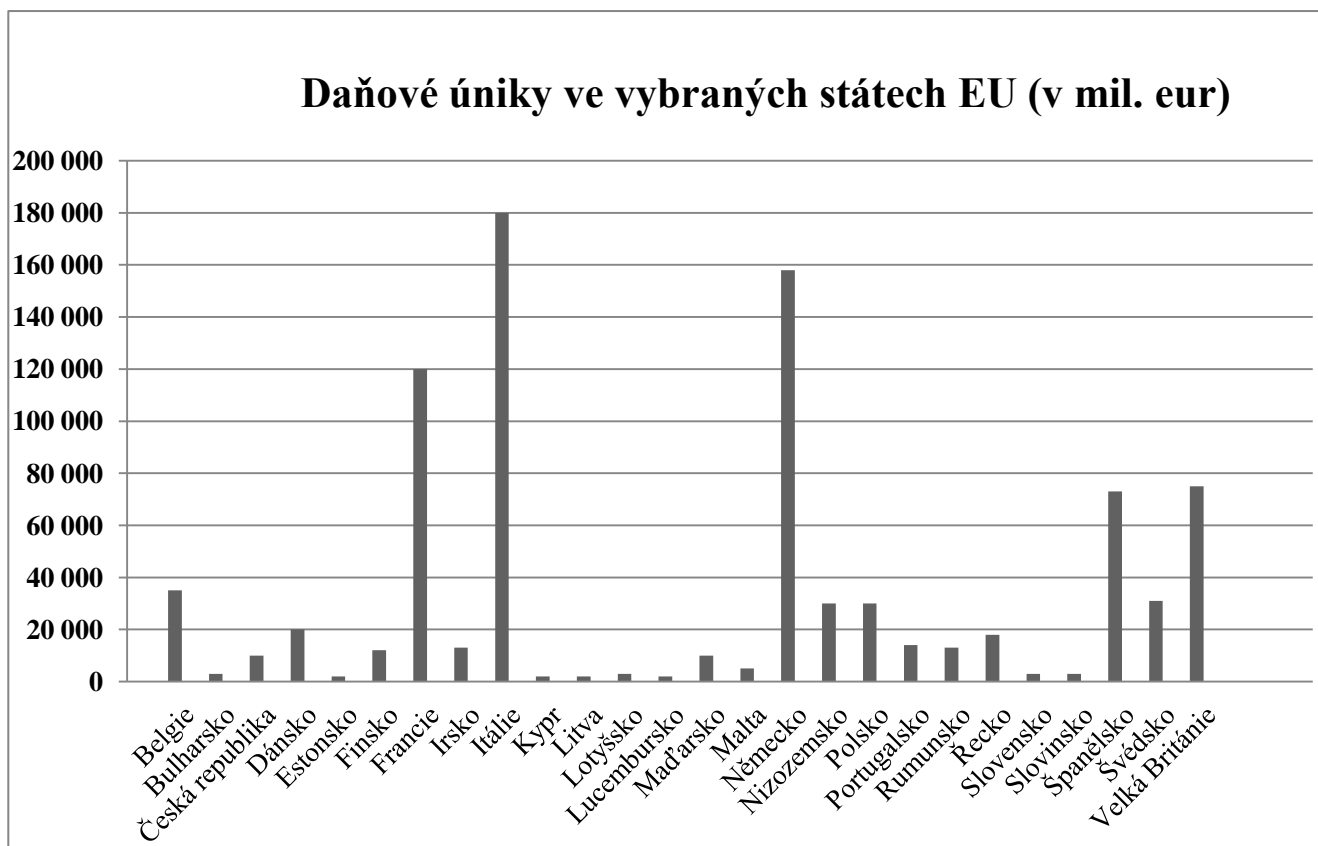
Ekonomická hranice zdanění je hranicí, kdy aplikované zdanění nepůsobí žádnou újmu výkonnosti ekonomiky dané země. Teoreticky je maximální hranicí zdanění objemu hrubého domácího produktu.

Psychologická hranice zdanění představuje ekonomickým subjektem individuálně určenou hranici, do které zdanění nevnímá, popřípadě vnímá, ale nepocituje vůči jeho výši negativní hranice.

Základní rozdíl mezi těmito dvěma hranicemi spočívá v tom, že ekonomická hranice je v dané zemi pouze jedna, zatímco psychologických hranic je mnoho. [5]

Nadcházející graf znázorňuje daňové úniky v rámci členských států EU. K nejvyšším daňovým únikům dochází v Itálii, Německu a Francii.

Graf č. 1: Daňové úniky ve vybraných státech v EU

Zdroj: vlastní zpracování dle [37], 2014

3.1 Legální daňové úniky

Legální daňové úniky, při kterých nikterak neporušujeme právní předpisy, můžeme vymezit následovně: [7]

- dodržování zákona* daňovými poplatníky, které nazýváme „bílými“ poplatníky,
- daň z neznalosti* představuje částku, kterou poplatník zaplatil jen proto, že není obeznámen s daňovou legislativou, která mu umožňuje daňovou povinnost snížit,
- daňové úspory* provádí daňový poplatník dodržující všechny zákony se snahou najít v právních předpisech způsob umožňující minimalizaci jeho daňové povinnosti,
- daňové chyby* způsobují poctiví daňoví poplatníci neúmyslně a dochází ke snížení daňové povinnosti v důsledku neznalosti legislativy,

- e) *daňová stávka* je forma odporu platit daňové odvody, která patří již do historie zdaňování,
- f) *daňové výhody* neboli vyhýbání se daňové povinnosti je způsob snižování daňové povinnosti, kterou vláda nepředpokládala, avšak nedokonalost daňové legislativy jej umožňuje; mají dvě formy: neprovedení zdanitelného plnění týkající se „bílých“ poplatníků a daňovou obratnost, v níž jsou poplatníci označováni jako „šedí“.

3.2 Nelegální daňové úniky

Tento druhý typ daňových úniků představuje přímé a otevřené porušení zákonů, vždy za hranicí platného práva, a zakládají trestní odpovědnost poplatníka. Poplatníci spadají buď do šedé (stínové) ekonomiky, nebo již do „černé ekonomiky“. Do stínové ekonomiky řadíme nezdaněné a státu nepřiznané příjmy, černá ekonomika představuje příjmy spojené s kriminální činností. [7]

Daňové úniky, které jsou úmyslné, představují převážně trestné daňové činy. Nelegálním daňovým únikům se jednotlivé státy brání posílením kontrolní a vyhledávací činnosti správců daně, včetně posílení jejich pravomocí, zkvalitňováním právních předpisů, trestními postihy atd. Ke snižování neúmyslných daňových úniků pak napomáhá zjednodušení daňových předpisů, informační činnost ze strany správců daně a zejména ústředních orgánů.

V praxi se nelegální ekonomika a daňové úniky podílí na HDP 27 států Evropské unie z 22,1%. Daňové úniky odpovídají hodnotě 3,55 biliónů dolarů, což zhruba odpovídá oficiálnímu hospodářskému výkonu německé ekonomiky, kterou můžeme označit za nejsilnější v Evropě. Mezi největší šedé ekonomiky v eurozóně řadíme Bulharsko s 35%, Rumunsko s 33% a Itálie s 27%. Objem šedé ekonomiky u nás v Česku hrubým odhadem činí kolem 600 miliard Kč, v přepočtu na HDP tvoří 16%. [37]

Na hranici mezi legálními a nelegálními daňovými úniky lze zařadit přenesení sídla podniku do daňových rájů.

Tab. č. 9: Stupně nezákonnosti

Nezákonná oblast	- Daňový únik	
Šedá zóna	- Zneužívání práva - Daňová obratnosti	Vyhýbání se
Zákonná oblast	- Neprovedení zdanitelného plnění - Využití zvýhodněných daňových režimů - Chyba - Dodržování zákona	daňové povinnosti

Zdroj: vlastní zpracování dle [5], 2014

Předcházející tabulka naznačuje, jakou postupnou cestou daňový poplatník sklouzává od neúmyslné chyby, k využití daňových zvýhodnění, nebo od pouhého neprovedení k manipulaci se zákony, až skončí u zneužití práva a u samotného daňového podvodu.

3.3 Měření velikosti daňových úniků

Aproximativní metody používají někdy pouze spekulativní čísla s cílem ovlivnit veřejnost, mnohdy však vycházejí z myšlenky, že stínová ekonomika způsobuje nepoměr mezi příjmy a výdaji domácností a při znalosti počtu odpracovaných hodin a hodinové mzdě je možné její rozsah zhruba odhadnout.

Metoda reprezentativního vzorku daňových poplatníků, využívá hloubkovou daňovou kontrolu tohoto souboru poplatníků nebo formou anonymních dotazníků zjišťuje, zda respondent použil nezdaněných činností, či sám takovou činnost vykonával. [7]

3.4 Problematika daňových úniků v České republice

V České republice jsou podle údajů Daňové správy v oblasti daňových podvodů nejrozsáhlejším problémem nedoplatky na DPH a také podvody s pohonnými hmotami. Svědčí o tom i dvouměsíční akce finanční a celní správy koncem roku 2013, která odhalila daňové úniky za 750 miliónů korun u prodejců pohonných hmot. [30] Podle dat

zmiňovaného úřadu dosahovaly daňové nedoplatky ke konci roku 2013 necelých **149 miliard korun**, z čehož je nejvíce nedoplatků u daně z přidané hodnoty, a to ve výši 96,5 miliardy korun. Nedoplatky u daně z příjmů právnických osob se pohybují v částce 21,16 miliardy korun. [26]

Trestní zákon vymezuje trestné činy zkrácení daně, poplatku a podobné dávky. Objektem tohoto trestného činu je zájem státu na správném vyměření daně, cla, pojistného na sociální zabezpečení nebo zdravotní pojištění, poplatku nebo jiné podobné dávky (koncesionářského poplatku za užívání rozhlasových a televizních přijímačů) a na příjmech z těchto dávek. [7]

Definice trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby

(1) „Kdo ve větším rozsahu zkrátí daň, clo, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na úrazové pojištění, pojistné na zdravotní pojištění, poplatek nebo jinou podobnou povinnou platbu anebo vyláká výhodu na některé z těchto povinných plateb, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nejméně se dvěma osobami,
- b) poruší-li k usnadnění takového činu úřední uzávěru, nebo
- c) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu.

(3) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve velkém rozsahu.“ [9, § 240]

Počátkem roku 2014 se Ministerstvo financí ČR rozhodlo reagovat na situaci týkající se obcházení daně z přidané hodnoty u mobilních telefonů, která probíhá následovně. Daňoví podvodníci nakoupí mobilní telefony v zahraničním velkoobchodě a vyvezou je do České republiky. Zde jsou telefony prodány tzv. nastrčené české firmě. Tato česká firma si může dovolit nabízet zboží levněji než konkurenční společnosti, a to z důvodu neodvedení 21% DPH. Než je vše odhaleno, prostřednictvím daňového přiznání k DPH, přestane česká firma s úřady komunikovat, což zamezí výběru daně. Na příští kolo si daňoví podvodníci založí novou českou firmu. Stejný princip obcházení daně je

pozorován i u obchodu s česnekem, textilem, elektrosoučástkami, nekovovým šrotem a dalšími.

Ministerstvo financí chce zavést speciální režim odvodu DPH na některé druhy zboží. Jedná se o tzv. reverse charge, kdy DPH platí poslední podnikatel v řetězci, registrovaný k DPH. Zpravidla to je maloobchodník, který prodává zboží konečnému zákazníkovi. Účinnost tohoto opatření by mohla nastat od 1. ledna 2015, ovšem až po schválení Evropské komise. Toto opatření již platí u stavebních prací, šrotu, zlata a velmi se osvědčilo. [25]

3.5 Metody daňových úniků v mezinárodním měřítku

Podle Martineze jsou používány dvě hlavní metody. První metoda spočívá v **manipulaci s transferovou cenou**. Tento problém se vyskytuje především ve vztazích mezi mateřskou společností a dceřinými společnostmi, které mají vůči řídicí mateřské společnosti pouze malou míru nezávislosti. Při obchodních operacích prováděných mezi různými podniky téhož koncernu cena neodráží skutečnou ekonomickou realitu, ale je stanovena na základě daňového plánování, které využívá slabin v legislativě jednotlivých zemí. Podnik zabývající se mezinárodním obchodem reguluje ceny zboží vyrobeného v jedné zemi a prodávaného v zemi jiné tak, aby se co největší část zisku soustředila v té ze dvou zemí, ve které je nižší daňové zatížení. Daňový únik se provádí zvýšením pořizovací ceny při dovozu nebo snížením prodejní ceny při vývozu.

Manipulace s odměnami za služby je druhou metodou při vyhýbání se daňové povinnosti. V tomto případě zisky ze zahraničí nejsou převedeny do země sídla společnosti. V daňovém ráji se vytvoří fiktivní společnost, která daňovému poplatníkovi inkasuje odměny a honoráře za poskytnutí jeho služeb a vyplácí mu pouze skromnou mzdu. Z této mzdy poplatník odvádí ve své zemi daně. Často je tento princip využíván v oblasti sportu a umění. [5]

Uvedené metody zdaleka nevedou vždy k trestnímu stíhání pro krácení daně, velmi často je daň pouze doměřena, jelikož nelze trestný čin prokázat nebo chybí vůle k jeho skutečnému stíhání.

4 Mezinárodní spolupráce v daňové oblasti a boj proti daňovým rájům a únikům

Díky globalizaci a stále větší propojenosti jednotlivých ekonomik zemí se zvyšuje množství prováděných peněžních transakcí a tím narůstají i příležitosti k daňovým únikům. Stává se tedy nezbytností řešit tuto záležitost nejen v rámci jedné země, ale spolupracovat i na mezinárodní úrovni. Vlády zemím, jimž se tímto způsobem krátí příjmy veřejných rozpočtů, provádějí koordinaci daňových systémů, důkladnější kontroly, preventivní protipatření a snaží se spojit ve společném úsilí proti daňovým rájům. Problematikou daňových úniků a daňových rájů se zabývá nejen již zmiňovaná OECD, ale i další mezinárodní organizace, jako je sdružení nejvyspělejších států světa G8, EU a organizace FATF, která bojuje proti praní špinavých peněz. [2]

4.1 Boj OECD proti daňovým rájům

Cílem nadnárodní organizace OECD je, aby neexistovaly překážky pro mezinárodní výměnu informací, které jsou potřebné pro správné určení daní. OECD tedy nenamítá nic proti daňové konkurenci, ale vyžaduje, aby bylo možné daně správně a účinně vybírat. Boj proti daňovým rájům je vlastně bojem proti daňovým únikům a proti možnostem legalizace výnosů z kriminálních aktivit. Spíše se jedná o boj za výměnu informací než boj proti daňové konkurenci.

Předmětem výměny jsou veškeré informace běžně používané pro výpočet a správné určení daní. Termín „informace“ je definovaný pouze obecně, OECD zdůrazňuje například informace držené bankovními a finančními institucemi, informace o vlastních společnostech a o vlastnických vztazích. Rozsah vyměňovaných informací vždy záleží na tom, jaké informace si země ujednají vyměňovat a jaké informace jsou dostupné pro výměnu v rámci daňových účelů. [11]

V rámci OECD každá členská země jedná sama za sebe, ale OECD se snaží postupy koordinovat. Doporučuje členským zemím, jak mají postupovat ve vztahu k daňovým rájům. [2] Řada doporučení vydávaných OECD není závazná a záleží na členských zemích, jak je budou implementovat.

Doporučení jsou následující: [2]

- přehodnocení někdy velice těsných vztahů k daňovým rájům a ujistit se, že země nenapomáhají nekalým daňovým praktikám,
- země s významným vlivem na daňové ráje by měly využít svého vlivu působit v rámci zmírnění těchto vlivů.

OECD pořádá Světové fórum o transparentnosti a výměně informací, na základě něhož vznikly Standardy o transparentnosti a výměně dat, dále zabudování Článku 26 (výměna informací) do vzoru Smlouvy OECD o zamezení dvojího zdanění a také vypracování vzoru Smlouvy o výměně informací ohledně daní, tzv. TIEA. Všechny tyto aktivity OECD vykonává již poměrně dlouho. Důležitým rokem byl rok 1998, kdy byla vydána publikace „Škodlivá daňová konkurence“ na kterou úzce navazuje další činnost OECD v oblasti mezinárodní výměny informací pro daňové účely. [11]

Na základě Globálního fóra pro transparentnost a výměnu informací pro daňové účely byly zpracovány Standardy transparentnosti a výměny informací. OECD na základě těchto smluv požaduje:

- výměnu informací na žádost, které jsou běžně využívány pro správu daní a prosazování vnitrostátních právních předpisů smluvního partnera,
- žádná omezení při výměně informací v důsledku bankovního tajemství nebo požadavků domácích daňových správ,
- dostupnost spolehlivých informací s pravomocí je získat,
- dodržování práv daňových poplatníků,
- přísné utajení osobních údajů.

4.2 Boj EU proti daňovým únikům

Kvůli daňovým podvodům, únikům a přesunům zisků do daňových oáz dochází podle Evropské komise v Evropské unii ročně ke ztrátám potenciálních daňových příjmů v řádech stovek miliard eur. [39] Již v roce 2007 Evropská unie vyhlásila, jaké kroky k potírání daňové kriminality zvolí.

V roce 2012 Evropská komise předložila **Akční plán pro posílení boje proti daňovým podvodům a únikům**, který obsahuje konkrétní kroky a praktická opatření, jejichž cílem je především zlepšení výběru daní u všech členských států. Akční plán představuje jak iniciativy, které již Komise vyvinula, tak nové iniciativy pro rok 2012, plánované iniciativy pro rok 2013 a i takové, které vyžadují delší časový rámec. Celkem obsahuje 34 legislativních i nelegislativních opatření. Tento plán je realizován od současnosti až do roku 2020, kdy bude končit aktuální víceletý finanční rámec. Snahou do roku 2020 bude snížení daňového deficitu na polovinu. [21]

Zároveň Komise uveřejnila doporučení členským státům. První skupinu států, vyzývá, aby pomocí přísnějších kritérií než jsou mezinárodní standardy OECD, určily daňové ráje a zapsaly je na národní černou listinu. Druhé doporučení se týká tzv. agresivního daňového plánování, které navrhuje způsoby, zamezující vyhýbání se některých společností daňové povinnosti ve spravedlivé výši. Členské státy jsou také vyzvány, aby posílily své úmluvy o zamezení dvojího zdanění a aby zesílily práci na kodexu chování při zdaňování společností.

Jako opatření v krátkodobém horizontu, tj. pro rok 2013 byl např. v akčním plánu vypracován evropský kodex daňového poplatníka, jehož smyslem je zlepšení vztahů mezi daňovými poplatníky a správci daně, zvýšení transparentnosti daňových předpisů a zlepšení dodržování daňových předpisů, což má přispět k efektivnějšímu výběru daní.

Akční plán počítá i s opatřeními ve střednědobém horizontu, tj. do roku 2014. Konkrétně se jedná o zavedení kódu daňových poplatníků a evropského daňového identifikačního čísla, které by členským státům pomohlo překonat současné problémy s řádnou identifikací všech daňových poplatníků účastnících se transakcí plynoucích přes hranice. Zavedení evropského DIČ má za sebou zatím fázi veřejné konzultace, která byla ukončena v květnu 2013. Od začátku roku 2013 je již také funkční standardní formulář ve všech jazycích EU pro účinnější výměnu informací, oznamování a zpětné vazby v oblasti zdanění.

Na jaře roku 2013 se hovořilo o potřebě aktivně bojovat s nadměrným užíváním bankovního tajemství. Načež reaguje Lucembursko a vzápětí Švýcarsko, že sdílí informace o bankovních účtech cizinců ve svých bankách. Rakousko je tak posledním výrazným zastáncem uchování bankovního tajemství v EU. Bankovní tajemství mělo

zaniknout s přijetím nového návrhu směrnice, který Komise představila v červnu 2013 týkající se rozšíření automatické výměny informací mezi daňovými správami v EU. Daný režim by se měl nově týkat dividend, kapitálových zisků, veškerých jiných forem finančních výnosů a zůstatků na účtech. Automatická výměna informací by fungovala od 01. 01. 2015. [20]

Akční plán zmiňuje i několik možných opatření v dlouhodobém horizontu, tj. po roce 2014, které prozatím nejsou prioritou. Tato opatření zahrnují vytvoření metodiky pro společné kontroly ve vztahu k různým druhům daní, dále zřízení vzájemného přímého přístupu do národních databází v oblasti přímých daní a vypracování jednotného právního nástroje správní spolupráce pro všechny druhy daní. [21]

Na miliardové daňové úniky reagovali v červnu 2013 představitelé nejmocnějších zemí G8 na summitu a odsouhlasili fakt, že společnosti nebudou moci převádět zisky přes hranice kvůli tomu, aby se vyhnuly placení daní úplně nebo aby platily jen symbolické daně. Hlavním úkolem je zajištění, aby společnosti platily daně tam, kde dosahují zisku a aby své zisky neodváděly do daňových rájů. Velké mezinárodní společnosti jsou zároveň povinny informovat finanční úřady zemí, ve kterých podnikají, o tom, komu, kde a jaké daně platí. Jde především o reakci na skutečnost, že jedny z nejziskovějších světoznámých společností jako Google, Amazon nebo Starbucks platí velmi malé daně vzhledem k jejich výdělků. Podniky s anonymními vlastníky, registrované kvůli tomu, aby se staly formálními příjemci peněz pocházejících ze zisků v zemích s vyšším daňovým zatížením, musejí nově podle G8 uveřejnit jména skutečných majitelů. [12]

4.3 FATF

FATF, zkratka anglického Financial Action Task Force představuje další nadnárodní organizaci sledující problematiku daňových rájů. V překladu znamenající **Finanční akční výbor proti praní špinavých peněz** je mezivládní organizace určující globální standardy v boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Založen byl skupinou nejvyspělejších států G7 v roce 1989 v Paříži jako mezivládní orgán zaměřující se na boj proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. Již v roce 1990 byla přijata zpráva tzv. Čtyřicet doporučení v boji proti špinavým penězům. Tato doporučení stanovovala mezinárodní standard finančních systémů v oblasti opatření proti legalizaci

výnosů z trestné činnosti, které by měly všechny státy implementovat. V roce 2001 byla doplněna o 9 speciálních doporučení v boji proti financování terorismu. Je zřejmé, že se jednalo o reakci na události z 11. září roku 2001, kdy byly spáchány teroristické útoky na státní americké symboly. Čtyřicet plus 9 doporučení bylo několikrát revidováno, nejnověji v únoru 2012, a v současné době tedy existuje opět pouze čtyřicet doporučení FATF. Aktuálních čtyřicet doporučení v sobě v upravené podobě zahrnuje původních 40+9 doporučení a nové doporučení 1 týkající se přístupu založenému na hodnocení rizikivosti. [34] Země, jež nejsou vyhodnoceny jako dostatečně v souladu s těmito doporučeními, jsou podrobeny finančním sankcím.

V současné době má FATF 34 členů a 2 regionální organizace (viz příloha B), přes 20 mezinárodních organizací se statusem pozorovatele, včetně Mezinárodního měnového fondu, Světové banky, Organizace spojených národů a 8 přidružených členských uskupení, tzv. FSRB. Česká republika je právě součástí jednoho regionálního orgánu FSRB, a to součástí výboru MONEYVAL při Radě Evropy. [33] FATF zároveň spolupracuje s 20 mezinárodními organizacemi, které mají status pozorovatele, a tudíž nemají právo hlasovat, ovšem mohou se bez jakéhokoliv omezení účastnit zasedání a pracovních skupin. Organizace v rámci své činnosti vydává mezinárodní standardy, vyvíjí a podporuje politiku proti praní špinavých peněz a proti financování teroristických aktivit. Jednou z významných aktivit FATF je hodnocení každé země v plnění těchto doporučení a o výsledcích informuje v Seznamu vysoce rizikových a nespolupracujících zemí. Od roku 2000 vydává černou listinu těch zemí, které umožňují praní špinavých peněz a financování terorismu. Při počátečním sestavení v roce 2000 tato listina uváděla 15 států. Seznam se v roce 2001 rozrostl na 19 zemí. V následujících letech postupně ze seznamu jednotlivé země ubývaly. V roce 2006 byl ze seznamu odstraněn Myanmar (dříve Barma) a od té doby je seznam prázdný. Nutno však podotknout, že ve zprávě prezidenta FATF z února 2009 jsou uvedeny jako „problémové“, ale spolupracující země Írán, Uzbekistán, Turkmenistán, Pákistán, Svatý Tomáš a Princův ostrov. [11]

Právě v říjnu 2013 vydal FATF své nové veřejné prohlášení k úrovni opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Tato prohlášení obsahují seznam zemí, kde se vykazují strategické nedostatky u zemí, které nečinily dostatečný pokrok v odstranění těchto nedostatků nebo neplní akční plán zpracovaný společně s FATF k

odstranění těchto nedostatků. Jedná se o tyto země: Ekvádor, Etiopie, Indonésie, Írán, Jemen, Keňa, Myanmar, Pákistán, Severní Korea, Sýrie, Tanzanie a Turecko. (viz příloha C) Z tohoto seznamu byly odstraněny Vietnam a Sv. Tomáš a Princův ostrov v porovnání s předchozím veřejným prohlášením FATF z června 2013.

Další zveřejněný seznam náleží rizikovým zemím, což jsou země, které se zavázaly k akčnímu plánu zpracovanému s FATF k odstranění nedostatků a tento plán alespoň v uspokojivé míře plní. Přesto jejich opatření vykazují i nadále jisté nedostatky a je nutno dbát zvýšené pozornosti. Jedná se o tyto země: Afghánistán, Albánie, Angola, Antigua a Barbuda, Argentina, Bangladéš, Irák, Kambodža, Kuba, Kuvajt, Kyrgyzstán, Laos, Namibie, Nepál, Nikaragua, Súdán, Tádžikistán, Vietnam a Zimbabwe. (viz příloha C)

Za zemi, která od posledního hodnocení neučinila dostatečný pokrok, je považováno Mongolsko.

V seznamu se od posledního hodnocení neobjevují země Alžírsko, Maroko a Nigérie. [35]

Již výše zmíněné doporučení FATF stanovují základní opatření, která by státy měly zavést z důvodu: [33]

- rozpoznání rizika a zdokonalení vnitrostátní strategie a spolupráce,
- stíhání praní peněz, financování terorismu a financování šíření zbraní hromadného ničení,
- uplatňování preventivních opatření pro finanční sektor a další povinné osoby,
- poskytování kompetentním orgánům pravomoci a povinnosti a další institucionální opatření,
- zvýšení transparentnosti a dostupnosti informací o skutečném majiteli právnických osob a jiných právních subjektů,
- usnadnění mezinárodní spolupráce.

Závěr

Samotná existence a využívání daňových rájů sahá až do hluboké minulosti. Zatímco dříve byly daňové ráje výsadou především bohatých podnikatelů a velkých mezinárodních korporací, dnes už je tomu jinak. Odchody podnikatelských subjektů z ČR jsou zapříčeny především vysokým daňovým zatížením včetně solidární daně pro vysokopříjmové skupiny, komplikovaností a nesrozumitelností zákonů, nedostatečná informovanost subjektů a nedostatečné daňové kontroly. V roce 2013 bylo zaznamenáno celkem 13.047 českých společností po celém světě s vlastníkem mající sídlo v daňovém ráji.

Úvodní část práce se věnuje teorii daňových rájů, přičemž daňové ráje mají obecně společné charakteristiky, ovšem jejich přesná a jednotná definice neexistuje. Obecně tak daňový ráj můžeme chápat jako území s nízkými daněmi, anonymitou a vlídnými podnikatelskými podmínkami. Daňové ráje jsou zde rozděleny na dvě významné skupiny, offshore a onshore destinace. OECD poprvé v roce 1998 zveřejnila seznam daňových rájů a vyzvala je k ukončení praktik umožňující daňovým poplatníkům se vyhýbat své daňové povinnosti ve své mateřské zemi. V roce 2009 se k této spolupráci zavázaly veškeré daňové ráje, tudíž na tzv. černé listině, už se neobjevuje žádná země. Mezi subjekty využívající daňové oázy náleží např. fyzické osoby, obchodní společnosti, holdingy, závislé pojišťovací společnosti, společnosti pro námořní plavbu a trusty. Samotné využití rájů se může pohybovat na škále od legálních až po ty nejpodvodnější činnosti, které představují daňové úniky.

Stěžejní část práce byla zaměřena na evropské daňové ráje Gibraltar, Kypr, Lichtenštejnsko, Lotyšsko, Maltu, Monako a Nizozemsko. Obsahuje základní informace a podrobněji rozebírá daňový systém a výhody pro podnikající subjekty v dané zemi. Při komparaci těchto šesti zemí z hlediska výše daňové sazby z příjmu právnických osob je nejpriznivější Gibraltar, následně Malta a třetí společně zaujímají Kypr a Lotyšsko. Následně byla založena modelová společnost ABC Ltd. na Maltě. Tento daňový ráj byl primárně zvolen z důvodu velmi nízké sazby daní z příjmu, která činí ve finále pouze 5%. Je zde zahrnuto vyčíslení nákladů na založení a fungování společnosti v případě využití zprostředkovatelské společnosti a výpočet daně z příjmů právnických osob. Pro znázornění výhodnosti založení společnosti v daňovém ráji z hlediska

daňových úspor je provedeno porovnání se založením obchodní společnosti téhož typu v České republice. Z provedených výpočtů vyplývá, že založení společnosti v daňovém ráji Malta je skutečně výhodnější.

Závěrečná část seznamuje s daňovými úniky, jež můžeme rozdělit na legální a nelegální. Dvě hlavní metody mezinárodních daňových úniků jsou manipulace s transferovou cenou a manipulace s odměnami za služby. V rámci České republiky dochází k největším daňovým únikům v oblasti daní spotřebních a DPH. Nedoplatky na daních za loňský rok činily téměř 149 miliard korun. Kapitola věnovaná mezinárodní spolupráci v oblasti daňových rájů a daňových úniků popisuje boj OECD, EU a Finančního akčního výboru v této oblasti.

Co se týče budoucnosti daňových rájů, lze téměř s jistotou tvrdit, že jejich odstranění je nereálné. Poptávka a zájem o minimální daňové zatížení je totiž vysoký. Z toho vyplývá, že země, které se potýkají s problémem odlivu společností do daňových oáz, by se měly zaměřit na zlepšení svého podnikatelského prostředí. A to prostřednictvím, snížení daní, daňových prázdnin a jiných daňových úlev, zjednodušením legislativy či zlepšením daňové kontroly.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Výběr evropského daňového ráje podle specializace a typu uživatele.....	17
Tabulka č. 2: Počet českých podniků s vlastníkem v evropském daňovém ráji.....	19, 20
Tabulka č. 3: Srovnání zdanění zisku společnost na Maltě a v ČR (v Kč).....	28
Tabulka č. 4: Sazby DPPO ve vybraných zemích.....	33
Tabulka č. 5: Náklady spojené se založením a fungováním společnosti Ltd. na Maltě (v Kč).....	35
Tabulka č. 6: Výpočet daně z příjmu právnických osob ABC Ltd. za rok 2013 (v Kč).....	36
Tabulka č. 7: Komparace ukazatelů v ČR a na Maltě.....	37
Tabulka č. 8: Komparace daně z příjmu právnických osob v ČR a na Maltě (v Kč).....	38
Tabulka č. 9: Stupně nezákonnosti.....	42

Seznam grafů

Graf č. 1: Daňové úniky ve vybraných státech EU.....	40
--	----

Seznam použitých zkratek

ČR	Česká republika
DIČ	daňové identifikační číslo
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmů právnických osob
EU	Evropská unie
FATF	Finanční akční výbor (Financial Action Task Force)
G7	sdužení nejvyspělejších států do roku (Francie, Itálie, Japonsko, Kanada, Německo, Spojené království, USA)
G8	sdužení nejvyspělejších států světa od 1997 (G7+Rusko)
JAR	Jihoafrická republika
Ltd.	společnost s ručením omezeným (Private Limited Liability Company)
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)
OSN	Organizace spojených národů
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
VB	Velká Británie

Seznam použité literatury

Bibliografie

- [1] KLEIN, Štěpán. *Daňové ráje: aby nebyly daňovým peklem*. 1. vydání, Ostrava: Sagit, 1998, 197 s., ISBN 80-7208-074-1
- [2] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie: úvod do problematiky*. 2. aktualizované vydání, Praha: ASPI, 2009. *Vzdělávání a certifikace účetních*, 120 s., ISBN 978-80-7357-423-9
- [3] LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňové systémy v globálním světě*. Vydání 1, Praha: ASPI, 2007, 271s., ISBN 978-80-7357-320-1
- [4] LESERVOISIER, Laurent. *Daňové ráje*. 1. vydání, Praha: HZ, 1996, 122 s., Editio Q. ISBN 80-86009-07-6
- [5] MARTINEZ, Jean-Claude. *Daňový únik*. 1. vydání, Praha: HZ Editio, 1965, 144 s., ISBN 80-901918-3-5
- [6] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 27 členských států EU a Chorvatska, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU*. 5. aktualizované a přepracované vydání, Praha: Linde, 2012, 400 s., ISBN 978-80-7201-881-9
- [7] ŠIROKÝ, Jan. *Daňová teorie: s praktickou aplikací*. Vydání 1, Praha: C.H. Beck, 2003, 249 s., Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-413-9
- [8] VANČUROVÁ, Alena a LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR 2012*. 11. aktualizované vydání v Praze: 1. VOX, 2012, 368 s., Ekonomie. ISBN 978-80-87480-05-2
- [9] Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Elektronické zdroje

- [10] Akont trust company, s. r. o.: *Offshore a onshore mezinárodní daňové plánování* [online]. 2009, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.akont.cz/cz/268.offshore-a-onshore-mezinarodni-danove-planovani-i-dil>
- [11] Akont trust company, s. r. o.: *Offshore země (ne)rovná se praní peněz (OECD a FATF listiny)* [online]. 2009, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.akont.cz/cz/287.offshore-zeme-ne-rovna-se-prani-penez-oecd-a-fatf-listiny>
- [12] Aktuálně.cz: *Miliardové daňové úniky skončí, rozhodl summit G8* [online]. 2013, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/miliardove-danove-uniky-skonci-rozhodl-summit-g8/r~cea26554d84f11e2a112002590604f2e/>
- [13] AML systems: *Aktualizovaný seznam rizikových zemí* [online]. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.amlsystems.cz/data/upload/seznam-rizikovych-zemi.pdf>
- [14] Bisnode: *Kolem daňových rájů přitahuje, zájem ale neopadá* [online]. 2014, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.bisnode.cz/press_release/kolem-danovych-raj-u-pritahuje-zajem-ale-neopada
- [15] BusinessInfo.cz: *Kypr: Finanční a daňový sektor* [online]. 2012, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/kypr-financi-a-danovy-sektor-18536.html#sec5>
- [16] BusinessInfo.cz: *Monako: Finanční a daňový sektor* [online]. 2011, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/monako-financi-a-danovy-sektor-18826.html>
- [17] BusinessInfo.cz: *Pravidla pro podnikání na Maltě* [online]. 2009, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/pravidla-pro-podnikani-na-malte-2.html#danovy>
- [18] CFOworld: *Velký přehled poplatků za založení vlastní společnosti* [online]. 2013, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://cfoworld.cz/financi-sluzby/velky-prehled-poplatku-za-zalozeni-vlastni-spolecnosti-2357>
- [19] Daňři online: *Daňové ráje jsou i v Evropě* [online]. 2010, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d9154v11973-danove-raje-jsou-i-v->

- evrope/?search_query=evropsk%C3%A1%20da%C5%99%20ov%C3%A1%20r%C3%BDje&search_results_page=
- [20] Euroskop.cz: *Boj EU proti daňovým únikům, aneb daňové ráje* [online]. 2013, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9047/22926/clanek/boj-eu-proti-danovym-unikum-aneb-danove-raje/>
- [21] European Commission: *An Action Plan to strengthen the fight against tax fraud and tax evasion*[online]. 2012, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/tax_fraud_evason/com_2012_722_en.pdf
- [22] FATF: *The 36 Members of the FATF* [online]. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.fatf-gafi.org/pages/aboutus/membersandobservers/>
- [23] Finance.cz: *Evropské daňové ráje* [online]. 2009, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/220164-evropske-danove-raje/>
- [24] FinExpert.cz: *Monako-evropský daňový ráj* [online]. 2013, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://finexpert.e15.cz/monako--evropsky-danovy-raj>
- [25] iDNES.cz: *Na DPH se v Česku podvádí i u mobilů, ministerstvo hodlá zakročit* [online]. 2014, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/dbh-a-prodej-mobilu-v-cesku-dcb-/ekonomika.aspx?c=A140121_192854_ekonomika_ert
- [26] iDNES.cz: *Nedoplatky na daních v Česku stouply na 149 miliard korun*[online]. 2013, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/danove-nedoplatky-stouply-na-149-miliard-fc1-/ekonomika.aspx?c=A140117_153112_ekonomika_fih
- [27] IHNED.cz: *Co mají společného Apple, Starbucks a Ikea s Rolling Stones? Peníze v Nizozemsku* [online]. Aktualizace 12. 7.2013, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-60233130-co-maji-spolecneho-apple-starbucks-a-ikea-s-rolling-stones-penize-v-nizozemsku>
- [28] IHNED.cz: *České firmy rekordně prchají do daňových rájů. Nejvíce táhnou Kypr, Bahamy a USA* [online]. Aktualizace 7. 8.2012, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-56935410-ceske-firmy-rekordne-prchaji-do-danovych-raju-nejvic-tahnou-kypr-bahamy-a-usa>
- [29] IHNED.cz: *Jaké jsou nejoblíbenější firmy, kde mizejí české firmy* [online]. Aktualizace 3. 3.2012, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/c1-54903190-pryc-z-ceska-kdo-muzes>

- [30] IHNED.cz: *Zátah na benzinových pumpách. Kontroloři odhalili daňové úniky za 750 milionů* [online]. Aktualizace 17. 11.2013, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-61245970-financni-celni-sprava-pohonne-hmoty-danove-uniky-750-milionu>
- [31] Literární noviny: *Lotyšsko, nový daňový ráj EU* [online]. 2013, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: www.literarky.cz/politika/svet/15535-lotyisko-novy-daovy-raj-eu
- [32] Meriglobe Advisory House: *Lichtenštejnsko* [online]. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.meriglobe.cz/reseni-podnikani/zalozeni-onshore-spolecnosti/lichtenstejnsko/>
- [33] Ministerstvo financí ČR: *Doporučení FATF* [online]. 2012, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: www.mfcr.cz/Methodika_2013-08-19_Doporuceni-FATF-z-unora-2012_oprava-formtovn.pdf
- [34] Ministerstvo financí ČR: *Mezinárodní spolupráce - Boj proti praní peněz a financování terorismu* [online]. 2005, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/spoluprace-s-institucemi/2005/mezinarodni-spoluprace-boj-proti-prani-11642>
- [35] Ministerstvo financí ČR: *Rizikové jurisdikce – aktuální prohlášení FATF* [online]. Aktualizace 24. 1.2014, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/boj-proti-prani-penez-a-financovani-tero/novinky-fau/2013/rizikove-jurisdikce--aktualni-prohlaseni-15071>
- [36] OECD: *OECD Progress report* [online]. 2012, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: www.oecd.org/ctp/harmful/43606256.pdf
- [37] Outsider Media: *Stíny šedé ekonomiky* [online]. 2013, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.outsidermedia.cz/-Stiny-sede-ekonomiky--1.aspx>
- [38] Parker&Hill inc: *Offshor Kypr* [online]. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.parkerhill.cz/offshore-kypr.html>
- [39] Patria online, a. s.: *Evropská unie cílí na daňové úniky. Část první: Co chystá?* [online]. 2013, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.patria.cz/pravo/2447292/evropska-unie-cili-na-danove-uniky-cast-prva-co-chysta.html>

- [40] PETROVIČ, Pavel., VAVRUŠKA David. *Charakteristika podnikatelského prostředí na Gibraltaru* [online]. 1998, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.akont.cz/cz/16.danove-raje-v>
- [41] Podnikatel.cz: *Počet českých firem v daňových rájích prvně za 7 let klesl, Kypr ale stále táhne* [online]. 2013, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/pocet-ceskych-firem-v-danovych-rajich-prvne-za-7-let-klesl-kypr-ale-stale-tahne>
- [42] Portál.POHODA: *Jak založit „eseróčko“* [online]. 2013, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/chci-zacit-podnikat/jak-zalozit-eserocko/>
- [43] Profispolečnosti.cz: *Ceník offshore společností* [online]. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.profispolecnosti.cz/cenik/offshore-spolecnosti>
- [44] Territorial investments group: *Lotyšsko* [online]. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.danovyraj.cz/cz/lotyssko-1404041607.html>
- [45] Territorial investments group: *Příklady využití offshore firem* [online]. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: http://danovyraj.cz/cz/priklady-vyuziti-offshore-firem-1404041431.html#Registrace_lod_
- [46] UNICREO, s. r. o.: *Gibraltar* [online]. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.unicreo.cz/gibraltar>
- [47] Unie Offshore poradců ČR: *Lichtenštejnsko vyhlásí v roce 2014 daňovou amnestii* [online]. 2013, [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.unieoffshore.cz/?page=60.lichtenstejnsko-vyhlasil-v-roce-2014-danovou-amnestii>
- [48] Unie Offshore poradců ČR: *Malta* [online]. [cit. 24. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.unieoffshore.cz/?page=malta>

Seznam příloh

Příloha A: Zpráva o pokroku v zemích kontrolovaných Globálním fórem OECD při provádění mezinárodně uznávaných daňových standard k 18. květnu 2012

Příloha B: 36 členů FATF

Příloha C: Aktualizovaný seznam rizikových zemí

Příloha A:

Zpráva o pokroku v zemích kontrolovaných Globálním fórem OECD při provádění mezinárodně uznávaných daňových standard k 18. květnu 2012

Země, které aplikovaly pravidla OECD			
Amer. Panenské ostr.	Dominika	Kostarika	Řecko
Andorra	Estonsko	Libérie	Samoa
Anguilla	Filipíny	Lichtenštejnsko	San Mario
Antigua a Barbuda	Finsko	Lucembursko	Sejšelly
Argentina	Francie	Macau, Čína	Singapur
Aruba	Gibraltar	Maďarsko	Slovensko
Austrálie	Grenada	Malajsie	Slovinsko
Bahamy	Guernsey	Malta	Spojené arabské emiráty
Bahrajn	Hong Kong	Marshallovy ostrovy	Spojené království
Barbados	Indie	Mauricius	Svatá Lucie
Belgie	Indonésie	Mexiko	Svatý Kryštof a Nevis
Belize	Irsko	Monako	Svatý Martin
Bermudy	Island	Montserrat	Svatý Vincent a Grenadiny
Brazílie	Izrael	Německo	Španělsko
Britské Panenské ost.	Itálie	Nizozemsko	Švédsko
Brunej	Japonsko	Norsko	Švýcarsko
Cookovy ostrovy	Jersey	Nový Zéland	Turecko
Curacao	Jižní Afrika	Ostrov Man	Turks a Caicos
Česká republika	Kajmanské ostrovy	Panama	Uruguay
Čile	Kanada	Polsko	USA
Čína	Katar	Portugalsko	Vanuatu
Dánsko	Korea	Rakousko	
	Kypr	Ruská federace	
Země, které přislíbily aplikovat pravidla, ale neučinily tak plně			
Nauru	Niue	Guatemala	
Země, které nepřislíbily aplikaci pravidel			
Od 7. dubna 2009 neexistují.			

Zdroj: vlastní zpracování dle [36], 2014

Příloha B:

36 členů FATF

34 států a 2 regionální organizace

Argentina	Hong Kong	Lucembursko	Řecko
Austrálie	Indie	Mexiko	Singapur
Belgie	Irsko	Nizozemsko	Německo
Brazílie	Island	Norsko	Španělsko
Čína	Itálie	Nový Zéland	Švédsko
Dánsko	Japonsko	Portugalsko	Švýcarsko
Evropská komise	JAR	Rada pro spolupráci arabských států v Zálivu	Turecko
Finsko	Jižní Korea	Rakousko	USA
Francie	Kanada	Rusko	Velká Británie

Zdroj: vlastní zpracování dle [22], 2014

Příloha C:

Aktualizovaný seznam rizikových zemí

Seznam zemí, kde se opatření proti praní peněz a financování terorizmu neuplatňují vůbec nebo se uplatňují v nedostatečné míře ze dne 18. 10. 2013

Země se zcela nedostatečnými opatřeními

Opatření proti praní peněz a financování terorizmu těchto zemí vykazují závažné nedostatky a je nutno dbát vysoké pozornosti.

Alžír
Ekvádor
Etiopie
Indonésie
Írán
Jemen
Keňa
Myanmar
Pákistán
Severní Korea
Sýrie
Tanzanie
Turecko

Zdroj: vlastní zpracování dle [13], 2014

Další rizikové země

Tyto země již učinily značný pokrok ve svých opatřeních proti praní peněz a financování terorizmu a navíc se zavázaly ke spolupráci s FATF. Přesto jejich opatření vykazují i nadále jisté nedostatky a je nutno dbát zvýšené pozornosti.

Afganistan
Albánie
Angola
Antigua a Barbuda
Argentina
Bangladéš
Irák
Kambodža
Kuba
Kuvajt
Kyrgyzstán
Laos
Mongolsko
Namibie
Nepál
Nikaragua
Súdán
Tádžikistán
Vietnam
Zimbabwe

Zdroj: vlastní zpracování dle [13], 2014

Abstrakt

ROŠTÁŠOVÁ, Nicola. *Daňové úniky a daňové ráje v Evropě*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 60 s., 2014

Klíčová slova: *daňový ráj, daň z příjmů právnických osob, daňový únik, černá listina, OECD, praní špinavých peněz*

Předmětem bakalářské práce je problematika daňových rájů a s nimi i prolínající se tematika daňových úniků. V první části jsou charakterizovány základní pojmy spjaté s daňovými ráji, dále jejich historický vývoj, příčiny vzniku a způsoby využití daňových rájů. Stěžejní část práce je věnována jednotlivým vybraným daňovým rájům v rámci Evropy. Zde je blíže popsáno sedm evropských zemí, jejich daňový systém a výhody tamějšího podnikání. Další část obsahuje komparaci daňového zatížení vybraných evropských daňových rájů a založení fiktivní společnosti v jednom konkrétním daňovém ráji, které poté je porovnáno se založením společnosti v České republice. Třetí část práce přibližuje širokou problematiku daňových úniků, uvádí základní rozdělení, metody daňových úniků a nastiňuje současné daňové úniky v České republice. Závěrečná část popisuje spolupráci a boj mezinárodních organizací proti daňovým rájům a daňovým únikům.

Abstract

ROŠTÁŠOVÁ, Nicola. *Tax evasion and tax havens in Europe*. Bachelor thesis. Pilsen: Faculty of Economics, University of West Bohemia, 60 p., 2014

Key words: *tax haven, legal entity income tax, tax evasion, blacklist, OECD, money laundering*

Subject of this bachelor thesis is the issue of tax havens and tax evasion related with them. In the first part there is characterization of the basic terms connected with tax havens, their historical development, causes of their formation and ways of using tax havens. Key part of this work is devoted to individual selected tax havens within Europe. There are seven European countries described closely, their tax systems and advantages of their local business branches. Second part of the thesis contains comparison of tax burden in selected European tax havens and establishment of a fictive company in one particular tax haven, which is then compared with establishing a company in the Czech Republic. The third part zooms the wide issue of tax evasion, basic division, methods of tax evasion and outline of current tax evasion in the Czech Republic. The final part describes the collaboration of international organizations in fight against tax havens and tax evasion.